Пралетарыі ўсіх краёў, злучайцеся!

Кошт нумару—3 кап.

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ САВЕТАЎ БССР.

ПАДПІСНАЯ ПЛАТА:
На 1 месяц — — 70 к.
» 3 » — — 2 р.
» 6 » — — 4 »
На 1 год — — 7 »
Зьмена адрасу—10 кап.

ПЛАТА ЗА АБВЕСТКІ:
За радок нонпарэлі пасьля тэксту — — — 50 кап.
За радок нонпарэлі насярод тэксту — — 1 руб.
За радок нонпарэлі перад тэкстам — — 1 р. 50 к.
Сакешныя—на 50 проц. даражэй.
Звыш тарыфу бярэцца 10 проц. налогу.

ПЛАТА ЗА ПУБЛІКАЦЫІ
за 1 дакумант—60 кап., за кожны дадатковы—30 кап.
Беспрац. і чырвонаармейцы за 1 дакумант—15 кап., за кожны дадатковы—5 кап.
Публікацыі ЗАГС'у—5 руб.

Падпіска прымаецца ў Цэнтрагэнцтве Друку, ва ўсіх аддзяленьнях Бел. Дзярж. Выдавецтва і ва ўсіх паштова-тэлеграфных кантэрах.
Абвесткі прымаюцца канторай газэты: Менск, Савецкая, 63. Тэл. № 475
АДРАС РЭДАКЦЫІ—*Менск, Савецкая, 63. Тэл. № 478. Тэл. рэдактара—769.*

7-ы год выданьня. ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА № 79 (1674) Чацьвер, 8-га красавіка 1926 г.

ДА НАСТАЎНІЦТВА САВЕЦКАЕ БЕЛАРУСІ.

Таварышы!

Скінуўшы ярмо сацыяльнага і нацыянальнага ўціску, вышаўшы з доўгіх гадоў вайны, перамогшы найвялікшыя беды нуды і голаду, працоўныя масы нашай рэспублікі разам з рабочымі і сялянамі ўсяго Саюзу Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік узяліся за шырокую працу па адбудаваньню сацыялістычнага ладу. На гэтым шляху перад намі стаіць многа перашкод, і для вырашэньня гэтай задачы патрэбен не малы тэрмін. Але вялікая воля працоўных мас першай вызваленай ад капіталістычнага гнёту краіны да таго, каб будаваць новы парадак, да таго, каб пры падтрымцы працоўных усяго сьвету ўзвадзіць сьцены сацыялізму ў сваёй краіне, пакуль ня прыдзе пабеда пралетарскай рэвалюцыі ў іншых краінах.

Для будаваньня сацыялізму нам патрэбен вялікі ўздым тэхнікі і прамысловасьці ў сельскай гаспадарцы, нам патрэбна пагалоўнае і ўсебаковае кааперыраваньне сялянскіх мас. Але для вырашэньня гэтых задач нам у нашай адсталай, задушанай вякамі цзікасьці і ўціску краіне неабходна ўзьняць культурны ўзровень найшырэйшых мас насяленьня. Зьнішчыць няпісьменнасьць, пакрыць увесь Саюз сеткай усеагульнага навучаньня, стварыць кадры спэцыялістаў з рабочых і сялян, прасунуць кнігу, газэты, кіно, радыё ў вёску—усё гэта неабходныя ўмовы пасьпешнага сацыялістычнага будаўніцтва. Тав. Ленін у прадсьмертных артыкулах запаведаў нашай партыі, рабочай клясе, усім працоўным нясупынную культурніцкую працу на справу пабудаваньня сацыялізму. І наша партыя кліча ўсю працоўную інтэлігенцыю і, у першую чаргу настаўніцтва да дружнай працы па ажыцьцяўленьню Ленінскага завету.

Сацыялізм, аб якім марылі, за які змагаліся і гінулі лепшыя пралетары і рэвалюцыйныя барацьбіты ўсіх краін, ня можа быць заваёван бяз цяжкай барацьбы. Мы заваявалі аснаўное для яго пабеды—дыктатуру пралетарыяту. Мы падавілі ўзброенай сілай супраціўленьне памешчыкаў і капіталістаў. Але яшчэ многа сіл і ўнутры і па-за межамі краіны цягнуць нас назад да праклятага капіталістычнага рабства.

Гэтыя сілы па за межамі—націск сусьветнага капіталу. Яму мы супрацьставім—магутнасьць Чырвонай арміі, узрастаючую гаспадарчую сілу савецкіх рэспублік і рост спачуцьця да нашага Саюзу рабочых і сялян усяго сьвету.

Гэтыя сілы ўнутры: вясковы кулак, гарадзкі нэпман, іх буржуазная нацыянал-дэмакратычная ідэолёгія ў вярхушцы інтэлігенцыі, якія ўздымаюцца на грунце НЭП'у і імкнуцца абапёрціся на сілу прывычаенасьці, на сілу адсталасьці, якія яшчэ захаваліся ў радох самых працоўных. Што мы павінны процінаставіць націску гэтых сіл?

Умацаваньне дыктатуры пралетарыяту, якая абапіраецца на саюз з асноўнаю масаю сялянства (з бедняком і серадняком) і прыцягненьне да сябе ўсяго што ёсьць сумленнага, адданага справе працоўных у радох інтэлігенцыі.

Ленін вучыў нас, што дыктатура пралетарыяту ёсьць упартае змаганьне супроць старае грамады—мірная і ваеннае адміністратарскае і культурніцкая, прымусовае і прапагандысцкае. У той штодзённай, не заўсёды прыкметнай, але жорсткай і напружанай барацьбе супроць сіл старога, якую мы вядзем зараз, вялікая роля павінна належаць працоўнаму інтэлігенту—настаўніку, аграному і інш. І наша партыя, зьдзяйсьняючы наказ Леніна, кліча працоўную інтэлігенцыю зьяднацца пад сьцягам пралетарскае дыктатуры, зьяднанымі радамі ўвайсьці ў армію будаўнікоў сацыялізму.

Ад мінулага мы атрымалі спадчыну: нацыянальную розьнь, якую распальвалі цары, папы, памешчыкі і капіталісты ў імя іх нізкіх эксплёататарскіх мэт. Камунізм абвяшчае барацьбу супроць гэтага ганебнага перажытку сярэдня-вяковага і капіталістычнага барбарства, зьнішчаючы нацыянальны націск і вядучы ўсіх працоўных да братэрскага яднаньня. Наша партыя, партыя пралетарыяў усіх нацыянальнасьцяў, заклікае працоўную інтэлігенцыю, у тым ліку і настаўніцтва ўсіх нацый, якія жывуць у Беларусі, да супольнае працы, да канчатковае перамогі над нацыянальнаю розьняю і ізаляванасьцю, да супольнае барацьбы за вялікія сацыялістычныя задачы.

Вітаючы пастанову аб скліку другога ўсебеларускага зьезду настаўнікаў, Цэнтральны Камітэт КП(б)Б бачыць задачы зьезду ў тым, каб вызначыць шлях настаўніцтва—аднаго з самых важных атрадаў працоўнае інтэлігенцыі ў вырашэньні задач, якія пастаўлены гісторыяй перад нашым часам.

Першы зьезд настаўнікаў Беларусі адбыўся пад агульным лёзунгам: **за актыўны ўдзел у савецкай грамадзкасьці і працы.**

Першы настаўніцкі зьезд даў буйныя вынікі, прыблізіўшы настаўніцтва да працы савецкае ўлады, партыі і камсамолу.

Другі настаўніцкі зьезд павінен працягнуць справу першага зьезду, яшчэ больш шчыльна зьвязаць настаўніка з працаю савецкае ўлады, партыі, рабочых арганізацый, але адначасна ён павінен зрабіць яшчэ адзін крок наперад. Яго лёзунгам павінна быць: **за дыктатуру пралетарыяту, за сацыялістычную Беларусь, за яднаньне працоўных усіх нацыянальнасьцяў і краёў. Хай жыве народны настаўнік—саюзьнік і памоцнік пралетарыяту ў барацьбе за сацыялізм.**

Хай жыве перамога працы над капіталам ва ўсім сьвеце!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ КП(б)Б.

АНГЕЛЬСКІ РАБОЧЫ РУХ ПЕРАХОДЗІЦЬ НА РЭВАЛЮЦЫЙНЫЯ РЭЙКІ.

ЗА НАЦЫЯНАЛІЗАЦЫЮ СРОДКАЎ ВЫТВОРЧАСЬЦІ.

ЛЁНДАН. На адчыненай гэтымі днямі канфэрэнцыі незалежнае рабочае партыі Англіі старшыня канфэрэнцыі Джоуэт заявіў, што незалежная рабочая партыя павінна энэргічна дамагацца «права рабочых на існаваньне». У сучасных умовах гэта азначае перш за ўсё ўстанаўленьне такога мінімуму заработку ва ўсіх галінах ангельскае прамысловасьці, які забясьпечыў бы жыцьцёвыя патрэбы рабочых. Канфэрэнцыя пераважаючаю большасьцю ўхваліла рэзалюцыю, водлуг якое ўвесь рабочы рух павінен згуртаваць усе сілы дзеля дасягненьня такога мінімуму заработку. Норму заработку павінна ўстанавіць спэцыяльная камісія з прадстаўнікоў рабочае партыі і кангрэсу прафсаюзаў. У выніку ўсяго павінна адбыцца нацыяналізацыя банкаў, гандлю і галоўных галін прамысловасьці. Канфэрэнцыя з уздымам спаткала заяву рэдактара афіцыйнага органу незалежнае рабочае партыі «Нью Лідэр» Брэйльсфорда аб тым, што гэта рэзалюцыя сьведчыць аб надыходзе пачатку новае вялікае эпохі ў ангельскай гісторыі. Канфэрэнцыя ўхваліла рэзалюцыю ў галіне замежнае палітыкі, у якой патрабуе перагляду вэрсальскага ўгавору, скасаваньня рэпарацыйных выплат, аднаўленьня зносін з СССР у поўным сэнсе гэтага разуменьня, эвакуацыі Англіяй Эгіпту і Іраку і спыненьня рэпрэсій у Індыі. Далей канфэрэнцыя выказалася за падтрыманьне вуглякопаў.

Ніякіх уступак капіталу.

АНГЕЛЬСКІЯ ВУГЛЯКОПЫ НЕ ДАЗВОЛЯЦЬ ЗЬМЕНШЫЦЬ СВОЙ ЗАРАБОТАК.

ЛЁНДАН, 2-IV. Уласьнікі капальняў заявілі, што яны зацьвердзяць даклад урадавае камісіі ў справе абсьледаваньня становішча ангельскае вугольнае прамысловасьці толькі пры тэй умове, калі вуглякопы згодзяцца на перагляд ставак заработку. Калектыўныя ўгаворы павінны складацца па раёнах, а ўжо потым зацьвярджацца нацыянальнаю канфэрэнцыяю ўласьнікаў капальняў.

Сэкратар саюзу ангельскіх гарнякоў Кук у прамове ў Іёркшыры заявіў, што **вуглякопы ня згодзяцца, каб ім быў зьменшаны заработак хоць на адзін пэнс**. Далей Кук зазначыў, што вуглякопы павінны падрыхтаваць прапановы прадпрыёмцам. Асаблівую вагу маюць заявы генэральнага сэкратара аб'яднанага саюзу чыгуначнікаў, машыністаў і качагараў Брамлея, старшыні нацыянальнага саюзу чыгуначнікаў Доббі і старшыні нацыянальнага саюзу працаўнікоў гандлёвых прадпрыёмстваў Джыгера аб тым, што адпаведныя **саюзы падтрымаюць вуглякопаў і ня здрадзяць прынцыпу салідарнасьці** ухваленаму ўчора кангрэсам саюзу прыказчыкаў. Канфэрэнцыя дэлегатаў вуглякопаў адчыняецца 9-га красавіка.

АНГЕЛЬСКІЯ ВУГЛЯКОПЫ РЫХТУЮЦЦА ДА БАРАЦЬБЫ.

ЛЁНДАН, 6-IV. Саюз гарнякоў усіх вугольных раёнаў Англіі абмяркоўвае наказ дэлегатам на ўсеангельскую канфэрэнцыю гарнякоў, якая адчыняецца 9-га красавіка.

Канфэрэнцыю склікае выканком саюзу гарнякоў, каб абгаварыць пункты дакладу вугальнае камісіі, якія прыдзецца абараняць правадыром саюзу пры чарговым абмеркаваньні з уласьнікамі капальняў гэтага дакладу.

„Рабочая кляса СССР самая вольная рабочая кляса на сьвеце".

З дэклярацыі аўстрыйскае рабочае дэлегацыі СССР.

Аўстрыйская рабочая дэлегацыя перад выездам на бацькаўшчыну зьвярнулася з дэклярацыяй да рабочых і сялян СССР.

«Вывучэньне ўсіх варункаў,—зазначана ў дэклярацыі,—пераканала дэлегацыю, што **ўся ўлада ў Савецкім Саюзе сапраўды знаходзіцца ў руках рабочых**. Рабочая кляса СССР—палітычна самая вольная рабочая кляса на ўсім сьвеце: **гаспадарчае будаўніцтва СССР пры самым актыўным удзеле шырокіх рабочых і сялянскіх мас набліжаецца да сацыялізму**. Не зважаючы на ўсю ману і варожасьць да СССР буржуазнае Эўропы **савецкі лад зараз так замацаваў сабе ў шырокіх масах рабочых і сялян што далейшы шлях Савецкага Саюзу аб посьпеха да посьпеху—забясьпечан**. Рабочая кляса іншых краёў не пакіне сваіх расейскіх братоў адных ў барацьбе. Лёс сусьветнага пралетарыяту вельмі шчыльна зьвязан з лёсам СССР».

Закіды сацыял-барматаўцаў проці СССР.

БЭРЛІН. У зьвязку з выступленьнем 23-га сакавіка беспрацоўных, з усіх канцоў Нямеччыны былі накіраваны ў Бэрлін дэлегацыі беспрацоўных, якія павінны былі падаць палітычным партыям і цэнтральным установам дамаганьні беспрацоўных.

Аднак, усе палітычныя партыі, апроч камуністаў, зьмежаваліся агульнымі словамі, ня даўшы дэлегацыям ніякіх канкрэтных абяцаньняў.

Дэлегацыі наведаліся ў выканком усенямецкага аб'яднаньня прафсаюзаў. **Сябра выканкому Грамман у гутарцы з дэлегатамі спрабаваў ўскласьці адказнасьць за беспрацоўе ў Нямеччыне на савецкі ўрад** які, водлуг яго слоў, перадаў заказы на сельска-гаспадарчыя машыны Англіі, замест Нямеччыны.

З прычыны таго, што такія довады не пераканалі дэлегатаў у праўдзівасьці заявы Граммана, дакладчык выканкому па пытаньні наконт беспрацоўя Шолідт павінен быў заявіць, што выканком далучаецца да патрабаваньня павялічыць беспрацоўным дапамогу на 50 проц. Шолідт зазначыў адначасна, што асобнае прадстаўніцтва беспрацоўных у прафсаюзах непатрэбна, бо ўсенямецкае аб'яднаньне прафсаюзаў само абараняе іх інтарэсы. Водлуг слоў Шолідта, выканком аб'яднаньня ні ў якім выпадку ня прызнае камісіі беспрацоўных.

Нядаўні дыктатар Пангалос пралазіць у прэзыдэнты.

Дэкрэт, які абмяжоўвае правы парляманту.

АТЭНЫ. Аголошан дэкрэт, які дае права прэзыдэнту Грэцкае рэспублікі, у зьмену сучаснае канстытуцыі, хоць калі распусьціць парлямант, не чакаючы канца сроку яго паўнамоцтваў. Апроч таго, дэкрэт забараняе парляманту выносіць вотум недавер'я ўраду, калі тая-ж сэсія парляманту ўжо раз ухваліла вотум давер'я ўраду. Прэзыдэнт рэспублікі набывае права адзін раз на працягу кожнае сэсіі парляманту патрабаваць рэзалюцыі палаты аб давер'і ці недавер'і ўраду.

Апазіцыя патрабуе скасаваньня выбараў.

АТЭНЫ, 5 IV. Генэрал Пангалос абраны на ўчарайшых прэзыдэнцкіх выбарах у 12-ці акругах, атрымаў блізка 90 проц. усіх галасоў. Атэнскае тэлеграфнае агенцтва паведамляе, што Пангалос прапанаваў апазіцыйнаму блёку, даручыць праверку вынікаў выбараў асобе, якая карыстаецца поўным давер'ем блёку, каб давесьці, што выбары адбыліся правільна. Лідэры апазіцыйных партый, абгаварыўшы гэтую прапанову, не згадзіліся з ёю, а патрабавалі скасаваньня выбараў.

Вайна ў францускіх калёніях.

ПРАВЫЯ НЯ ХОЧУЦЬ ЗАМІРЭНЬНЯ З РЫФАМІ.

ПАРЫЖ. Францускія газэты паведамляюць, што ў міністэрстве замежных спраў, не зважаючы на вялікодныя вакацыі, адбываліся нарады зацікаўленых францускіх міністраў наконт перамоў аб заміраньні з Абд-Эль-Керымам. Правыя змагаюцца проці заміраньня. Яны зазначаюць, што як бы Францыя не абмежавала ўладу Абд-Эль-Керыма, але калі апошні застанецца ў рэспубліцы Рыф, дык абавязкова адновіцца вайна ізноў у блізкай будучыне.

СІЛЫ СІРЫЙСКІХ ПАЎСТАНЦАЎ.

Французы падрыхтоўваюць увесну рашучы наступ на паўстаўшую вобласьць у Сірыі Джэбел-Друз. Паўстанцы могуць выставіць проці Францыі каля 20.000 чалавек.

ПАДРЫХТОЎВАЕЦЦА ПРАЦЭС СІРЫЙСКІХ КАМУНІСТАЎ.

АНГОРА. Некалькі месяцаў назад францускаю ўладаю было арыштавана ў Сірыі 7 камуністаў, абвінавачаных у змове проціў ураду і падрыхтоўцы ўзброенага паўстаньня. Зараз абвінавачаным перададзен францускаю пракуратураю абвінаваўчы акт. Ім пагражае кара ад 15-ці гадоў астрогу да кары сьмерцю. На папярэднім дазнаньні ўсе арыштаваныя прызналі сабе камуністамі. Умовы ў астрозе такія цяжкія, што пяцёра з іх захварэлі і перавезены ў астрожную бальніцу. Справа арыштаваных будзе разглядацца ў надзвычайным трыбунале.

Крызіс ураду ў Югаславіі.

КАНДЫДАТЫ Ў ПРЭМ'ЕРЫ.

ВЕНА. Белградзкія газэты паведамляюць, што югаслаўскі прэм'ер Пашыч пераслаў каралю заяву аб адстаўцы ўсяго ўраду. Намесьнікамі ўраду Пашыча югаслаўскія палітычныя колы лічаць: урад Пашыча-Прыбышэвіча (Прыбышэвіч—лідэр фашысцкае арганізацыі «Ор'юна»), або ўрад больш шырокае кааліцыі на чале з правадыром радыкальнае партыі Іёвановічам.

СТАНОВІШЧА У КІТАІ.

Яшчэ адна нота дзяржаў.

ПЕКІН, 6-IV. Чужаземныя дзяржавы падалі пекінскаму ўраду новую ноту, у якой перасьцерагаюць яго наконт небясьпекі, якая пагражае жыцьцю і маемасьці чужаземцаў у выпадку баявых апэрацый у ваколіцах Пекіну. Нота лісьліва запэўняе пекінскі ўрад, што дзяржавы ня ўмешваюцца ў справы Кітаю, але прапануюць толькі ўжыць меры перасьцярогі, каб адхіліць памянёную небясьпеку. Адначасна дзяржавы пратэстуюць проці бамбардыроўкі Пекіну мукдэнскімі самалётамі ў апошнія 4 дні і проці зьяўленьня самалётаў над пасольскім кварталам, ускладаючы на кітайскі ўрад адказнасьць за жыцьцё і маемасьць чужаземцаў у часе бамбардыроўкі.

Рэакцыйнае войска адыходзіць ад Пекіну.

ПЕКІН, 6-IV. Войска У-Пэй-Фу дасягнула Чочжаў (70 вёрст на поўдзень ад Пекіна, на чыгунцы Пекін-Ханькоў). Часьці народнае арміі спынілі выхад з Пекіну ў напрамку на Калган.

ВОДГУКІ НА ІНТЭРВ'Ю Т. ЧЫЧЭРЫНА Ў ІТАЛІІ.

РЫМ, 6-IV. Наконт гутаркі т. Чычэрына з маскоўскімі журналістамі італьянская газэта «Журналь д'Італія» піша: «Заява Чычэрына паказвае зараз, што СССР у адноўленай барацьбе з Англіяю хоча мець саюзьніцаю Нямеччыну, спрабуючы вырваць яе з-пад уплыву Захаду. Гэтая заява сьведчыць таксама, што пасьля краху жэнеўскае канфэрэнцыі савецкі ўрад рыхтуецца да саперніцтва з Злучанымі Штатамі Амэрыкі, жадаючы схіліць гэтым на свой бок азіяцкія народы, галоўнае-ж—Кітай, які Амэрыка спрабуе заўладаць эканамічна палітычна, сапернічаючы з Японіяй. Такім парадкам мы прысутнічаем пры рашучым выступленьні савецкага ўраду проці англа-саксакага фронту. Аднак мы ня думаем, каб гэта саперніцтва прывяло хутка да дзеяньняў, бо СССР зараз больш чым калі-небудзь патрэбна дапамога англа-амэрыканскага капіталу.

БЭЛЬГІЙСКІ ФРАНК ЎСЁ АБЯСЦЭНІЎСЯ.

ПАРЫЖ. У зьвязку з усё большым паніжэньнем бэльгійскага франку адбылася пад старшынством караля доўгая нарада, ў якой бралі ўдзел міністры Пульле, Вандэрвэльдэ, Джансэн, а таксама прадстаўнікі банкіраў. Вынікі нарады яшчэ невядомы. У кароткім паведамленьні, перададзеным прэсе, зазначаецца толькі, што на нарадзе „абгаварваліся ўмовы, якія будуць высунуты ў час надыходзячых перамоў аб стабілізацыі валюты".

Прэм'ер Пульле і міністр Джансэн (члены каталіцкае партыі) выступілі ў Антвэрпене перад членамі хрысьціянскіх прафсаюзаў з дакладамі аб фінансавым становішчы краю. Міністры ўгаварвалі рабочых прынесьці ахвяры каб дапамагчы стабілізацыі валюты.

Сьвята нямецкага камсамолу.

БЭРЛІН, 6-IV. Споўнілася 9 гадоў існаваньня нямецкага камуністычнага руху моладзі. У адзнаку гадавіны ў Фюрстэнвальдэ, каля Бэрліну, і ў Хомніцы ў вялікодную нядзелю быў наладжаны „дзень камсамолу". У дэманстрацыях брала ўдзел па 15.000 чалавек моладзі. У Фюрстэнвальдэ да сьвяткаваньня далучылася шмат сяброў саюзу «Юны спартак» (піянэры).

„Кангрэс" выкінутых за борт гісторыі.

У Парыжы адчыніўся супольны плєнум расейскіх белагвардзейцаў. Большасьць складу плєнуму—крайнія правыя. Старшынёю плєнуму назначанага большасьцю абраны Струвэ, іншыя сябры прэзыдыуму—крайнія правыя.

Струвэ пакладае ўсю стараннасьць, каб затушаваць патрабаваньне правых дамагацца поўнае рэстаўрацыі старога ладу.

20 дэлегатаў гандляроў і прамыслоўцаў пагражаюць пакінуць плєнум, крайнія манархісты ня пойдуць ім на ўступкі.

У апошні час.

Выключэньне з с.-д. партыі за даклад аб СССР.

БЭРЛІН. Удзельнік нямецкае рабочае дэлегацыі ў СССР Меле выключан з меншавіцкае партыі за выступленьні на скліканых кампартыяй сходах з справаздачамі аб падарожжы па СССР

Фашысцкі разгул у рэспубліцы Гіндэнбурга.

БЭРЛІН. Гэтымі днямі нямецкая фашысцкая арганізацыя „Стальны шлём" наладжвае вайсковыя манэўры. Удзельнікі манэўраў 8—9.000 чалавек будуць забясьпечаны ўсімі відамі зброі і дапаможнымі тэхвічнымі сродкамі. Для манэўраў нанята ў Юнкерза 5 аэрапланаў. Грузавікі дае фашыстам штрэйкбрэхерская арганізацыя, якая ўтрымоўваецца на дзяржаўныя сродкі.

Меншавікам ужо ня лёгка акалпачваць рабочых.

ПРАГА. На сходзе партыйнага актыву праскае арганізацыі сацыялдэмакратаў правадыром с.-д партыі прышлося выслухаць вялікія супярэчаньні, пакуль удалося дамагчыся паццьверджаньня рэзалюцыі апошняга зьезду партыі аб недазволе агульных выступленьняў з камуністамі. Шмат хто з рабочых патрабаваў адмены гэтае рэзалюцыі і заклікаў да стварэньня адзінага фронту з камуністамі, зазначаючы на фашысцкую небясьпеку з боку вышэйшага камандаваньня арміі.

Зьяжджаюцца дэлегаты на сэсію ЦВК СССР.

МАСКВА. У Маскву пачалі зьяжджацца члены і кандыдаты ЦВК СССР на другую сэсію ЦВК СССР 3-га скліку, якая адчыняецца 10-га красавіка. Прыехалі ўжо дэлегаты з Украіны, Бурата-Манголіі і Закаўказьзя. Усяго прыехала пакуль-што 79 чал.

Экспэдыцыя нямецкіх вучоных у СССР.

ЛЕНІНГРАД, 7-IV. У маі ў СССР праз Ленінград прыяжджае экспэдыцыя нямецкіх вучоных для вывучэньня распаўсюджаньня сіфілісу ў Савецкім Саюзе.

У ПАНСКАЙ ПОЛЬШЧЫ.

Пагроза фінансавае катастрофы не адхілена.

ВАРШАВА. Блізкі да Пілсудзкага «Кур'ер Поранны» зазначае, што ў працягу красавіка будуць поўнасьцю выкарыстаны ўсе магчымасьці зьмяншэньня сучаснага дэфіцыту ў польскім бюджэце, бяз уцягваньня інфляцыі.

Газэта заяўляе, што такім парадкам, Польшча знаходзіцца перад валютным крызісам, які можа перайсьці ў катастрофу.

Катастрофа ў капальні солі.

У капальні солі ў Вялічцы здарыўся абвал, які засыпаў некалькі рабочых. Два рабочых забіты.

Прычыны катастрофы у недаглядзе адміністрацыі, якая не замацоўвала капальняў і, ня гледзячы на небясьпечнасьць, ня спыняла працы.

Дэманстрацыя беспрацоўных у Любліне.

ВАРШАВА. У Любліне адбылася шматлікая дэманстрацыя беспрацоўных. Газэты паведамляюць, што пры стычках паліцыі з дэманстрантамі паранена трое паліцэйскіх. Беспрацоўныя павыбівалі шыбы ў памяшканьні гарадзкое ўправы. Сярод беспрацоўных узьняты настрой. У горад выкліканы спэцыяльныя атрады войска.

Весткі адусюль.

Украдзена карона Вільгэльма.

БЭРЛІН. Газэта «Монтаг Морген» паведамляе, што з бэрлінскага палацу прапала карона Вільгэльма II, коштам у 3 з паловаю міліёнаў марак.

Аварыя японскага самалёту.

ТОКІЁ. Паштовы самалёт, які ляцеў з Сакайі ў Шыкалі, скінуўся ў мора. Адзін з пасажыраў забіты, рэшта ня знойдзена. Машына затанула.

Белагвардзейцы — фальшывы-манэтчыкі.

ПАРЫЖ. У Нансі арыштаваны царскі палкоўнік Румянцаў, які разам з ранейшымі афіцэрамі Судаковым і Трылінгам падрабляў франкі. У арыштаваных знойдзена на 300 тысяч франкаў фальшывых банкнот.

Павалічэньне ўвозных мыт у Францыі.

ПАРЫЖ. Усе ўвозныя мыты ў Францыі павялічаны на 30 проц.

Паход проці сацыялістычнае моладзі ў Фінляндыі.

ГЭЛЬСІНГФОРС. Працэс сяброў зямлянскага сацыялістычнага саюзу моладзі цягнецца ўжо 2 месяцы і яшчэ ня скончан. Не чакаючы пастановы суду, зямлянская паліцыя распачала адміністрацыйна ліквідаваць некаторыя аддзелы саюзу.

У Саюзных Рэспубліках.

Падаткі на прыбытак у 1925-26 г.

МАСКВА, 6-IV. На вячэрнім пасяджэньні пленуму ЦКК 3-га красавіка тав. Чуцкаеў зрабіў даклад пра вынікі абсьледаваньня падатку на прыбытак. Дакладчык зазначыў, што ўдзельная вага падатку на прыбытак павялічваецца ў залежнасьці ад аднаўленьня народнае гаспадаркі. У 1922-23 бюджэтным годзе прыбытковага падатку здадзена дзяржаве 12.700 000 рублёў, сёлета ж мае быць здадзена 130 міліёнаў рублёў. Дакладчык зазначае, што сыстэма абкладу падаткам гарадзкога жыхарства значна горшая, за сыстэму абкладу вясковага жыхарства. Ён прапануе зрабіць зьмены, як у пабудаваньні самаго падатку, так і ў тэхніцы збору яго.

Выдаткі на ўтрыманьне дзяржаўных установ.

МАСКВА, 6-IV. На раніцнім і вячэрнім пасяджэньнях пленуму бюджэтнае камісіі ЦВК СССР 5-га красавіка абгаварвалася выдатковая частка бюджэту. Кошторыс на ўтрыманьне заканадаўчых і адміністрацыйных установ і актыўных народных камісарыятаў Саюзу зацьверджан у суме 98.538.433 р. Сюды ня ўведзена ўтрыманьне НК Пошт і Тэлеграфаў, НК Шляхаў і НК Вайсковых і Марскіх спраў.

Дадатнае і адмоўнае ў спажывецкай каапэрацыі.

МАСКВА. На ранішнім пасяджэньні 6-га красавіка на 4-ым зборы ўпаўнаважаных старшыня праўленьня Цэнтрасаюзу т. Хінчук у сваім дакладзе зазначыў, што звароты спажывецкае каапэрацыі за 1924-25 год на вёсцы павялічыліся з 409-ці міліёнаў рублёў да 912-ці міліёнаў, а ў горадзе з 755 міліёнаў рублёў да 1.417-ці міліёнаў. Аднак, незважаючы на павялічэньне ліку пайшчыкаў і перабудаваньне крамнае сеткі, сярэдняя нагрузка спажывецкіх таварыстваў як у сельскай, так і гарадзкой каапэрацыйнай сыстэме штомесячна зьніжалася аж пакуль ня былі рэалізаваны гэнэральныя ўгаворы, утвораныя між прамысловасьцю і спажывецкаю каапэрацыяю. Сувязь каапэрацыі з прамысловасьцю ўсё больш наладжваецца. Савецкая ўлада і партыя прызнаюць сыстэму спажывецкае каапэрацыі асноўным тавараправодным каналам. Каапэрацыйныя працаўнікі маюць зараз вялікую задачу: яны павінны здольна справіцца з супярэчнасьцямі ў галіне аптова-розьнічных цэн. Асаблівую ўвагу трэба зьвярнуць на разьвіцьцё каапэрацыйнае грамадзкасьці і на змаганьне з злачынствамі. У 2.451-ым каапэратыве выкрыты пакражы і растраты на суму 1.800.000 руб.

Выплата па абліґацыях дзяржаўных пазык.

1-га красавіка г. г. ва ўсіх крэдытных установах пачалася выплата па абліґацыях 1-ае сялянскае пазыкі і 5-ціпроцантнае кароткатэрміновае пазыкі.

За першы дзень на абліґацыях 1-ае сялянскае пазыкі выплачана 140.000 р. і па абліґацых 5-ціпроцантнае пазыкі—53.000 руб.

Адначасна з выплатаю за гэтыя пазыкі, адбываецца выплата па тых абліґацых 2-ое выйгрышнае пазыкі, якія вышлі ў тыраж.

Згодна вестак на 2 красавіка, па ўсіх трох пазыках выплачана па абліґацыях 8.488.000 руб.; 87,3 проц. гэтае сумы абменены на абліґацыі 2-ое сялянскае пазыкі.

Зьніжэньне накладных выдаткаў на заработак.

Аддзел эканомікі працы ВСНГ СССР намеціў шмат мерапрыёмстваў у галіне зьніжэньня накладных выдаткаў на заработак. У галіне выдаткаў на сацыяльнае страхаваньне будзе перагледжана сучасная клясыфікацыя прадпрыёмстваў па меры шкоднасьці і небясьпечнасьці працаваць на іх. Камунальныя ўслугі будуць уведзены ў агульны грашовы заработак. Прамысловасьць павінна быць вызвалена ад абавязацельстваў у галіне ўтрыманьня дамоў адпачынку, санаторый і курортных ложкаў. Гэтыя выдаткі будуць ускладзены на ўстановы сацыяльнага страхаваньня.

Нарада аб супроцьрэлігійнай прапагандзе.

Агітацыйна-прапагандысцкі аддзел і супроцьрэлігійная камісія ЦК Усе КП(б) у складзе 27-мі прадстаўнікоў мясцовых партыйных арганізацый і 30 ці камуністаў - супроцьрэлігійнікаў склікаюць у сярэдзіне красавіка партыйную нараду па пытаньнях супроцьрэлігійнае прапаганды. Прадстаўнікамі з месц будуць 5 дэлегатаў ад Украіны, па 2 ад Паўночнага Каўказу і Закаўказьзя і па адным ад Беларусі, сярэдня-азіяцкага бюро ЦК, казацкага, сібірскага, уральскага, ленінградзкага і іншых буйных цэнтраў.

Плата за заграмічныя пашпарты.

Цэнтральны Выканаўчы Камітэт і Савет Народных Камісараў СССР ухвалілі браць з грамадзян СССР і іх утрыманцаў за выдачу заграмічных пашпартоў 200 рублёў. Грамадзяне-ж СССР, якія жывуць на непрацоўны прыбытак, а таксама іх утрыманцы, павінных плаціць 300 рублёў.

НА МЯСЦОХ.

Страты ад разьліву рэчак у Харкаве.

ХАРКАЎ, 6-IV. Разьліў рэчкі Увы разбурыў мост у раёне пабудовы электрычнае раённае станцыі дзеля асьвятленьня ўсяго Харкаву. Мост быў амаль-што скончаны, і гэтымі днямі павінен быў распачацца правоз па ім грузаў. Вада зьнесла 4 з 9-ці масыўных апораў мосту на 29 ці сажняў. Адбудаваньне мосту абойдзецца ў 20000 рублёў. Атрыманы весткі, што змыта вадою яшчэ 3 масты, млын і затоплена некалькі вёсак каля Чугуева.

Гвалтаўніку заслужаная кара.

ВЯТКА, 4-VI. Губэрнскі суд разглядзеў справу ўпаўнаважанага Цэнтрасьпірту Фельдмана, абвінавачанага ў спробе згвалтаваць працаўніцу сьпіртна-гарэлачнага заводу, на якім Фельдман служыў майстрам. Суд выявіў, што Фельдман, беручы работніц на завод, вымагаў абавязкова жыць з імі. Хто-ж не згаджаўся, таго ён звальняў пад рознымі прычынамі. Фельдман засуджан на 3 гады астрогу з пазбаўленьнем правоў.

Цяга абманутых казакаў-эмігрантаў на бацькаўшчыну.

РАСТОЎ-ДОН, 5-IV. Грушаўскі райвыканком атрымаў ліст ад казакаў-эміграантаў, якія просяць дазволу вярнуцца на бацькаўшчыну. Сярод падпісаўшых ліст ёсьць подпіс аднаго атамана.

Райвыканком паведаміў, што ня мае перашкод да іх звароту.

Новы тып растрат.

ПЕРМ, 6-IV. Акруговая ўправа ўнутранага гандлю, абсьледаваўшы крамы цэнтральнага рабочага каапэратыву, выявіла лішкі тавараў на 5.000 рублёў. Такія лішкі зьявіліся ў выніку таго, што прыказчыкі, каб забясьпечыць сябе ад нястачы тавараў пры разьвесе, а таксама і пакарыстацца рэштамі, самавольна павялічылі цэны на тавары, вызначаныя праўленьнем. Такія-ж вынікі ёсьць і ў вясковых мясцовасьцях. Акруговая ўправа ўнутрынага гандлю распачынае кампанію барацьбы з гэтым новым тыпам растрат.

Сучасная Літва.

18-га верасьня 1917 г., яшчэ пры нямецкай акупацыі, адбыўся ў Вільні са згоды акупацыйнай улады першы нацыянальны літоўскі зьезд, на якім прымала ўдзел 225 дэлегатаў з розных літоўскіх местаў. На гэтым зьезьдзе была выбрана «нацыянальная рада» «Taryba», пад старшынствам вядомага літоўскага палітычнага дзеяча А. Сьметона, і гэты склад рады быў зацьверджаны нямецкай уладай. Пасьля рэвалюцыі ў Нямеччыне, калі нямецкая армія адыходзіла з Віленшчыны, тарыба перанесла сваю сядзібу ў Коўню.

У маі 1920 году быў скліканы літоўскі сойм і ўтвораны літоўскі ўрад.

Згодна канстытуцыі, сойм перавыбіраецца кожныя тры гады. Рада міністраў адказна перад соймам і падаецца ў адстаўку, калі атрымае ў сойме «выраз недавер'я".

Сойм выбірае прэзыдэнта рэспублікі на тры гады. Правы прэзыдэнта надта абмежаваны. Ён мае права распусьціць сойм і назначыць новыя выбары, але пасьля перавыбараў новы сойм выбірае новага прэзыдэнта рэспублікі. Намесьнікам прэзыдэнта зьяўляецца маршалак сойму.

Сучасная Літоўская рэспубліка мае агулам 56.258 квадратных кілямэтраў, у гэтай лічбе 53.433 кв. кілямэтраў з абшару б. Расейскай імпэрыі і 2.825 кв. кілёмэтраў—Клайпэды.

Граніцы Літвы: на поўнач з Латвіяй—даўжыня граніцы 487 кілямэтраў; на ўсход і поўдзень з Польшчаю—460 кілямэтраў; на заход з Нямеччынай—220 кілям. і з Балтыцкім морам—91 кілям.

Насельнасьць Літвы, згодна перапісу 1923 году, паказала 2.062.038 жыхароў, не залічаючы сюды насельнасьць Клайпэды, якая даходзіць да 141.000 чалавек.

Агульную лічбу насельнасьці Літвы разам з Клайпэдай у 1926 годзе можна прыблізна акругліць у суме—2.240.000 чалавек. На 1 кілямэтр абшару прыходзіцца такім чынам каля 40 чалавек.

Уся насельнасьць Літвы, залічаючы сюды і Клайпэду, дзеліцца па нацыянальнасьці на: літоўцаў—74 проц., палякаў—10 проц., яўрэяў—7 проц., немцаў—5 проц., беларусаў—2 проц., латышоў і інш.—2 проц.

Каля 80 проц. усяе насельнасьці Літвы займаецца сельскай гаспадаркай і, у зьвязку з гэтым, у местах (больш ад 5 тысяч жыхароў) жыве толькі 14,9 проц. агульнае насельнасьці.

Літоўскія гарады па перапісу 1923 году налічвалі: Коўна, сталіца рэспублікі — 92 000 чалавек, Клайпэда—32 000, Шаўлі—21.000, Паняжэж—19.000, Вількамір—10.500, Марыямполь—9.400, Кейданы—7.400, Вылковышкі—7.000, Аліта—6.500, Кібарты—6.200, Таўрогі—5.500, Росіены—5.300, Біржэ—5 200, а рэшта местаў і мястэчак, якія лічаць менш ад 5.000 жыхароў, маюць выключна вясковы характар.

Па свайму адміністрацыйнаму падзелу, Літва дзеліцца на 20 паветаў. На кожны з гэтых паветаў прыходзіцца каля 2.670 квадратных кілёмэтраў абшару і каля 102.000 чалавек насельнасьці. Апрача гэтага, аўтанамічная акруга Клайпэды дзеліцца на тры паветы.

Па сваёй сельска-гаспадарчай вартасьці абшар Літвы дзеліцца на пахату—46 проц., сенажаць—14 проц., выганы—12 проц., лясы—17 проц., дзірваны і вада (азёры і рэкі)—11 проц. Жывы сельска-гаспадарчы інвэнтар у часе перапісу 1923 г. налічваў: коняй—505 000, быдла — 1.285.000, авечак—1.400.000 і сьвіней —1.700.000. Міністэрства земляробства ацэньвала ўвесь гэты інвентар у 100.060.000 даляраў.

Агульная плошча літоўскіх лясоў займае абшар у 798 561 дзесяцінаў, у гэтай лічбе каля 720.000 дзесяцінаў надта слаба залесеных. Натуральны штогадовы прырост лесу не задавальняе патрэбаў мясцовага жыхарства, у зьвязку з гэтым плошча лясоў з кожным годам меншыцца. Апрача гэтага, Літва вывозіць шмат лесу заграніцу. У 1923 і 1924 г.г. вываз лесу займаў каля 29 проц. агульнага вывазу заграніцу. Міністэрства земляробства ацаніла ў 1924 г. усю лясную плошчу Літвы ў 261.600 тысячаў даляраў, але гэтая сума пераважвае ў 2-3 разы сапраўдную вартасьць літоўскіх лясоў.

Зямельную рэформу Літва пачала праводзіць у 1920 годзе і па пляну яна павінна закончыцца ў 1928 годзе. Згодна зямельнай рэформы тром тысячам абшарнікаў будзе пакінута па 75 дзесяцінаў зямлі, а рэшта будзе распарцэлявана.

Разьмер платы абшарнікам за алабраную ў іх зямлю яшчэ не ўстаноўлены.

Прамысловасьць у Літве разьвіта надта слаба. Ёсьць праўда некалькі вялікіх гарбарняў і чыгуна-ліцейных заводаў, але рэшта прамысловасьці мае выключна разьмеры дробных прадпрыёмстваў, злучаных з сельска-гаспадарчым характарам краіны. Паміж імі налічваецца некалькі фабрыкаў кансэрваў, лесапільняў, шкляных гутаў, бровараў і іншых. У 1925 г. лічба прамысловых прадпрыёмстваў, выключна сярэдніх і дробных, налічвалася да 5.896.

Адсутнасьць сыравіны (руды, вугалля, газы, солі) і нявыгаднае географічнае становішча Літвы перашкаджаюць разьвіцьцю буйнай прамысловасьці, і дзеля гэтага прывоз тавараў у Літву заўсёды пераважваў вываз тавараў з Літвы заграніцу. Вартасьць вывазу ў 1923 годзе даходзіла да 14 680 000 даляраў, а прывоз—15.660.000 даляр.

У 1925 годзе вывезена тавараў на 24.271.400 дал., прывезена на—25.270.280 дал.

Літва вывозіць заграніцу дзерава і сельска-гаспадарчы прадукты, як: яйкі, мяса, птушкі, быдла і скураныя тавары. Збожжа і мука зусім ня вывозяцца, бо іх не хапае для ўнутранае патрэбы.

Валютнай адзінкай Літвы зьяўляецца «літ»—1/10 даляра З. Ш. Амэрыкі.

На 1-е сакавіка 1926 г. знаходзілася ў звароце літоўскіх грошай на 8.230.000 даляраў. На кожную галаву насельнасьці прыходзіцца такім чынам 3 даляры 66 цэнтаў. Дзяржаўны бюджэт Літвы ў 1925 г.—259.254.000 літаў і зьведзены быў без дэфіцыту.

У 1926 годзе дзяржаўны бюджэт прадбачыць прыход на суму 242.893.000 літаў і на гэткую-жа суму разьмяркованы дзяржаўныя выдаткі.

Паміж паасобнымі міністэрствамі выдаткі на 1926 год разьмяркованы такім парадкам: міністэрства—

чыгунак	24,9 проц.
вайсковых спраў	18,4 »
земляробства	13,1 »
асьветы	12,9 »
фінансаў	10,8 »
унутран. спраў	9,8 »
справядлівасьці	3,7 »
заграніч. спраў	2,9 »
сойм, рада міністраў і прэзыдэнт 4.446.000	1,9 »

Літоўскі сойм меў да гэтай пары 78 дэпутатаў (1 дэпутат на 25.000 чал. насельнасьці). У зьвязку з далучэньнем Клайпэды сучасныя выбары ў літоўскі сойм, якія закончацца 8—9 мая 1926 г. прадбачаць лічбу дэпутатаў у 85 чалавек. У мінулым складзе сойму большасьць дэпутацкіх мандатаў мела хрысьціянска-дэмакратычная партыя у скарачэньні кадэкі—(Krikscioniu Demokratu Partija)—41 дэпутат з агульнае лічбы 78.

Гэтая партыя складаецца пераважна з ксяндзоў і рэакцыйных нацыянальных элемэнтаў. Дзякуючы сваёй соймавай большасьці яна кіравала і кіруе да гэтай пары дзяржаўным і гаспадарчым жыцьцём рэспублікі.

Соймавая апазіцыя мае агулам 37 дэпутацкіх мандатаў. У гэтай лічбе: сялянская партыя—16, сацыял-дэмакраты—8, яўрэі—7, палякі—4 і немцы—2.

Вынікаў сучасных перавыбараў літоўскага сойму прадбачыць яшчэ нельга, але з пэўнасьцю можна сказаць, што хрысьціянска-дэмакратычная партыя, дзякуючы свайму гаспадарваньню, страціла ўплыў на шырокія масы і пры сучасных перавыбарах сойму гэткай большасьці напэўна не атрымае.

Маленькі фэльетон.

ВЯЛІКОДНАЕ.

„Альлелюя“*). Сэнс гэтага слова незразумелы для кожнага, ды тут і мала сэнсу, але пабожныя яго ўспамінаюць у вялікдзень. Выходзіць, што гэта нейкая малітва. Каб не памыліцца мне пры растлумачэньні гэтага слова, лепш паслухаем, што кажа пра яго найпабожнейшая з пабожных „Беларуская Крыніца“ ў перадавым артыкуле:

„Словы гэтыя, праслаўляючыя Бога і заклікаючыя вас да радасьці Божай, мы чуем усюды. Гэткімі словамі гаворa да нас уся прырода веснавая, калі яна адраджаецца да поўнаты жыцьця пасьля сну зімовага. (Пісьменнікі і асабліва батанікі, прыміце гэта да ведама. Я. М.). А пабуджае прыроду да поўнаты жыцьця яснае і цёплае сонейка“.

„... Сонца прыроду асьвячае і грэе, не вымагаючы ад яе нічога. Бог таксама асьвячае душу чалавека і агравае яе сваёю безгранічнаю міласьцяй, але міласьці і ад чалавека жадае“.

А вы думалі дарма? Дудкі!

Я ня ведаю, ці жадае там чагосьці бог. А што пабожныя ксяндзы—рэдактары «Крыніцы», дык абавязкова «жадаюць». Падумаць толькі, колькі ў вялікдзень панясуць ім яек фарбаваных, нефарбаваных, сырых, гатаваных! Ну, проста будуць сядзець на яйках, як квактуха. А каўбас, кумпякоў, сала, бараньніх лапатак! Харчовы магазын, ды й годзе. Тут ня толькі «Альлелюя» засьпяваеш.

Што датычыцца „Альлелюя“ дык яно мне не падабаецца. Бляе, як авечка, «Альлялюя» і ні сам, ні другі нічога ў ім не разумее. Ні ў якім беларускім слоўніку вы ня знойдзеце «Альлелюя». Не беларуская гэта малітва, а польская, ці яшчэ чыясьці. Калі ўжо маліцца «Беларускай Крыніцы», дык каб і малітва была беларуская. На тое-ж і «Крыніца» ня проста крыніца, а „Беларуская Крыніца“. (Праўда, «Беларуская» надрукована маленькімі літарамі). Ёсьць беларускія малітвы. Спытайцеся ў Кастуся Сракоўскага**), і ён вам гэта скажа. Ну, узяць хоць бы такую малітву:

«Літавія беларускага народу».

„Над Беларусьсю, разьдзёртай бацькаўшчынай нашай,
„Над народам верным Табе зьлітуйся, Пане!
„Ад нашай доўгай, цяжкай пакуты,
„Ад кандалоў няволі,
„Ад польскага ўціску,
„Ад духу нязгоды,
„Ад абшарніцкіх сьвяшчэньнікаў, здрайцаў беларускага народу,
„Ад сьвяшчэньніцкіх падшэптаў здрады
„Ад подласьці польскай,
„Ад пакуты ў турмах Польшчы,
„Ад злосьці, ненавісьці і ўсялякай злой волі
Вызвалі нас, Пане!
„Віны шляхты нашай, якая выраклася веры і бацькаўшчыны,
„Віны пастыраў нашых, якія агітуюць у касьцёлах за Польшчу,
„Віны ўсяго народу беларускага, які яшчэ верыць у згоду і паразуменьне з Польшчай і ня выступае ўзбройна процi яе,
Прабач, о Пане!
„Голас крыві мучанікаў нашых,
„Голас крыві жаўнераў нашых,
„Плач матак, бацькоў, жон і сірат,
„Стогны з турмаў варшаўскіх, кракаўскіх, пазнанскіх і красавых,
„Стогны з шахтаў дамброўскіх,
„Галасы паміраючых з голаду пад цяжарам работ і зьдзекамі, якімі ўціскаюць акупанты,
„Плач дзяцей, пазбаўленых радзімых школаў,
„Плач працаўнікоў і настаўнікаў нашых, выгнаных за свой народ,
„Плач арэштых і ўсіх працаўнікоў, выгнаных з бацькаўшчыны,
„Уздых рабочага люду, уціснага і крыўджанага праз паноў абшарнікаў,
«Бразганьне кандалоў няволі, якія ўжо ірвуцца,
„Пачуй, о Пане!

Вось гэтая малітва, хоць распаўсюджана яна на польскай мове, але кожны, нават далёкі кітаец, і той скажа, што яна—заходня-беларуская.

Яна ўжо куды сэнсоўней «Альлелюя», дый і беларуская па зьместу. У такое вялікае сьвята, як вялікадзень, варта было яе зьмясьціць «Бел. Крыніцы». Чаму яе не зьмясьцілі? Ня інакш, хіба, што ксяндзы-рэдактары і супрацоўнікі „Крыніцы» зьяўляюцца тымі якраз сьвяшчэньнікамі і пастырамі, якія ўспамінаюцца ў «Літаніі беларускага народу». Ну, тады ім спадручней і карысьней сьпяваць «Альлелюя».

Янка Маланка.

*) „Альлелюя“ запазычана з яўрэйскай мовы і азначае „хваліце бога“.

**) Konstanty Srakowski. Sprawa narodowościowa na kresach wschodnich. Kraków 1924 r.

Эканамічная хроніка СССР.

Рэжым эканоміі.

У Ленінградзе прамысловае бюро Паўночна-Заходняе вобласьці прапанавала суднабудаўнічаму трэсту вызначыць на кожным прадпрыёмстве патрэбны лік рабочых, а таксама скараціць накладныя выдаткі. Трэст павінен апроч таго павялічыць нагрузку Неўскага суднабудаўнічага заводу.

У Кастраме на заводзе «Чырвоны Фанернік» дасягнута значная эканомія ўсіх матар'ялаў, а асабліва апалу. Завод купляе толькі 5 проц. патрэбнага яму апалу, карыстаючыся астачамі ад драўлянага матар'ялу. Гэтым за год эканоміцца 10000 р.

У Варонежы ўсе прадпрыёмствы змагаюцца за эканомію. Дасягненьні невялікія, бо праца нядаўна распачалася. Кааперацыя мае вялікія накладныя выдаткі, з прычыны вялікае запазычанасьці з боку пайшчыкаў (больш 800000 р.) і некаторых растрат.

У Мікалаеве на заводзе імя Марці будуць скарочаны выдаткі на апал на 10 проц. Намячаецца правесьці эканомію ў напрамку звыштэрміновых работ.

На Паўднёва-Усходняй чыгунцы часта без патрэбы перакачваюцца вагоны і сустрэчныя аднаімённыя грузы. З гэтым распачата сур'ёзная барацьба.

Перад засевам ярыны.

Харкаў. Па ўсёй Украіне, апроч Чэрнігаўшчыны і некаторых мясцовасьцяў Купянскае, Ізюмскае і Арцёмаўскае акругаў, сьнег растаў. Значнае шкоды засевам ад марозаў не заўважана. З прычыны холаду засеў ярыны спозьніцца. Засевы распачнуцца ў канцы красавіка. Гэта ніколькі не адаб'ецца на ўраджаі, бо рашаючымі месяцамі для засеву зьяўляюцца май і чэрвень.

Ленінград. Халодня зацяжная вясна дрэнна адбіваецца на азіміне Паўночна-Заходняе вобласьці. Магчыма, што давядзецца часткаю перазасяваць збожжа.

Пскоў. Засеўная плошча Пскоўскае губ. дасягае даваеннага ўзроўню і складае 992000 дзес.

Гомель. Усюды адбываецца падрыхтоўка да засеву ярыны. У паветах працуе 108 трактараў. Будзе адсартавана 257000 пуд насеньня. Сельска-гаспадарчы банк выдаў пазыку сялянам у 135000 руб. на набыцьцё насеньня аўса і гатунковае бульбы. Плошча засеву культурных траў значна павялічыцца.

САВЕЦКІЯ ТАВАРЫ Ў КІТАЙ.

МАСКВА, 6-IV. Прыехаўшыя ў Маскву заходня-кітайскія купцы купляюць і вывозяць пры дапамозе расейска-ўсходняе гандлёвае палаты мэблю, папіросы, фарбу, тэлефонныя апараты і іншыя рэчы.

— АБВЕСТКІ —
прымаюцца ў Канторы „САВ. БЕЛ.“.
Менск, Савецкая, 63. — Тэлеф. 244.

Кампанія распаўсюджаньня газэты „САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ“

(З 20-га САКАВІКА ПА 5-ае МАЯ 1926 г.).

ТАВАРЫШЫ РАБОЧЫЯ І СЯЛЯНЕ, ЧЫТАЧЫ І КАРЭСПАНДЭНТЫ «САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ»!

Пішыце ў газэту пра дасягненьні і перашкоды ў вашай грамадзкай працы. Пішыце таксама аб тым, што паводлуг вашага погляду высьвятляецца добра і што слаба ў газэце; што павінна быць новага, што трэба палепшыць.

Як павялічыць распаўсюджаньне газэт.

(Зембінскі район, Барысаўшчына).

Нядаўна праз м. Зембіна праяжджаў агэнт **«Савецкая Беларусь»** па распаўсюджаньню апошняй і збору падпісак. Ня гледзячы на тое, што Зембінскі раён у выпісцы газэт адсталы, агэнту ўдалося ў адным толькі Зэмбінскім райвыканкоме сабраць 14 падпісчыкаў, з якіх 12—на круглы год, а 2—на тры месяцы. Плата ў рассрочку, што выгадна як установам, гэтак і паасобным падпісчыкам. З гэтага мы бачым, што кнігарні Белдзяржвыдавецтва, іх загадчыкі і агэнты мала ўдзяляюць увагі пашырэньню газэт. Абмежавацца вельга толькі прыманьнем падпісак на месцы ў краме; патрэбна наведваць і вёскі, яшчэ больш тыя, дзе маюцца адбывацца сходы сялян. Дзеля гэтага патрэбна мець шчыльную сувязь з сельсаветамі. Прымаючы пад увагу, што наш селянін любіць агітацыю, на сходах агэнт павінен весьці кампанію за выпіску газэт, шырока асьведамляючы насельніцтва ў тым напрамку—якую карысьць даюць селяніну газэты. Агэнты, якія высылаюцца канторамі газэт, праездам ня могуць ахапіць усяго раёну, а толькі наведваюць цэнтры раёнаў і вёскі, прылеглыя да цэнтру раёну. Пажадана было-б, каб па раёнах былі пастаянныя агэнты, якія былі-б цалкам зацікаўлены і адданы справе распаўсюджаньня газэты. Пры распаўсюджаньні газэт вельмі карыснымі маглі б быць старшыні і сябры сельсаветаў, але, на жаль, у нас гэта вельмі мала назіраецца. Часткова з гэтай прычыны газэты як цэнтральныя, гэтак і акруговыя, пашыраюцца ня так, як было-б пажадана.

Нечапай.

АД РЭДАКЦЫІ: Дзеля таго, што рэдакцыя мае вельмі малы штат агэнтаў, няма магчымасьці пасылаць іх у кожны сельсавет і нават кожны раён. Трэба, каб мясцовыя працаўнікі самі дапамагалі распаўсюджаньню газэты і праводзілі тыя мерапрыёмствы, якія раіць т. Нечапай.

СТО ПРОЦАНТАЎ БЕДНАТЫ У КААПЭРАЦЫЮ!

Арганізацыя вясковае беднаты—адна з асноўных задач партыі і савецкае ўлады ў вёсцы. Пастанова 14-га зьезду УсеКП кажа, што бедната з дапамогаю партыі і савецкае ўлады ў змаганьні на гаспадарчым і палітычным фронце (савецкія гаспадаркі, арцелі, таварыствы, кааперацыя, камітэты ўзаемадапамогі і саветы) павінна выжыць рэшткі іждзівенцкае псыхолёгіі, стаць на шлях арганізаванага клясавага адпору кулаку і зрабіцца надзейнаю апораю пралетарскае палітыкі ў яе змаганьні за зьяднаньне серадняков наўкола пралетарыяту. Значыць зьезд зазначыў два асноўныя кірункі працы па арганізацыі вясковае беднаты: узмацненьне палітычнае актыўнасьці і адначасна з гэтым энэргічная арганізацыйная і матар'яльная дапамога бядняцкім масам на гаспадарчым фронце. Гэта дзьве неразрыўныя задачы.

У практыцы-ж нашае працы ёсьць шэраг заган у гэтай галіне. Асноўная задача—адсутнасьць узгодненасьці між гэтымі пытаньнямі. Мы вельмі часта захопліваемся толькі адною часткаю справы—палітычнаю. Гэта толькі палова справы і мы маем цэлы шэраг магчымасьцяў арганізаваць беднату на гаспадарчым фронце. Возьмем хоць бы пытаньне пра ўцягненьне беднаты ў кааперацыю. За апошні год назіраецца значны рост кааперараваньня жыхарства. Так, на 1 кастрычніка 1924 году нізавая сетка спажывецкае кааперацыі Беларусі мела 113.000 сяброў, а на 1 кастрычніка 1925 г.—172.000, г. з. за год колькасьць сяброў нізавое спажывецкае кааперацыі павялічылася на 53 проц., а лік кааперараваных гаспадарак—у паўтара разы.

Разглядаючы гэтыя лічбы, узьнікае пытаньне, куды мы расьцём.

Адсутнасьць здавальняючага падліку не дае магчымасьці пэўна вызначыць колькасьць кааперараванае беднаты, а таксама яе ўдзел у працы кааперацыі.

Але бясспрэчна, што бядняк, як і раней, купляе ў прыватнага гандляра пераплачваючы прапоўныя грошы, што бядняк часта трапляе ў кабалу да прыватнага гандляра-кулака, што бядняк не бярэ ўдзелу ў практычнай працы кааперацыі і што процант кааперараванае беднаты нязначны і ледзь дасягае 15-20.

Дзеля гэтага ў галіне працы па арганізацыі беднаты ў вёсцы ў асяродку нашае ўвагі павінна стаяць пытаньне аб эканамічнай яе абароне.

Мы павінны выпрацаваць формы і мэтады гэтае дапамогі і абароны на грунце здаровае гаспадарчае самадзейнасьці і гаспадарчага разьліку, бяз усякіх адзнак дабрачыннасьці.

Перш за ўсё актыўная частка беднаты павінна быць цалкам уцягнута ў практычную працу кааперацыі. Непакой некаторых кааперацыйных працаўнікоў, што бедната ня можа адказваць матар'яльна ў выпадку пралікаў і растрат ня будзе мець ніякага грунту, калі будзе правільны падыход да гэтага пытаньня.

Шпаркасьць росту кааперацыі і нястача кваліфікаваных працаўнікоў прымушае нас сур'ёзна падумаць аб прыцягненьні бядняцкае і серадняцкае моладзі практыкантамі ў кааперацыйны апарат (вучнёўства). Гэта трэба ажыцьцёвіць без'адкладна, накшталт таго, як да фабрык, заводаў прымяноўваецца бронь. Бясспрэчна, ня ўсе кааперэтывы могуць узяць практыкантаў з прычыны сваёй фінансавай слабасьці, але больш моцныя раённыя арганізацыі могуць зрабіць гэта.

Неабходна спыніцца на некаторых відах матар'яльнае дапамогі беднаце. Цэнтр загадаў мясцовым кааперацыйным арганізацыям утварыць фонд для кааперараваньня беднаты, выдаючы бяспроцантныя доўгатэрміновыя пазыкі. Гэтыя фонды ствараюцца праз адлічэньне 10 проц. ад чыстага прыбытку, аб чым робяць пастанову сходы ўпаўнаважаных. Гэта адзін з лепшых спосабаў кааперацыйнае самадапамогі. Нажаль мінулая кампанія сходаў упаўнаважаных не дала ў гэтым сэнсе значных вынікаў і яе неабходна ў будучыне ажывіць.

Таксама трэба дасягнуць водпуску сродкаў на кааперараваньне беднаты з мясцовых бюджэтаў і больш шырока скарыстаць магчымасьці камітэтаў сялянскае ўзаемадапамогі. Палёгкі па раскладцы паявога ўзносу трэба павялічыць так, каб бедната магла ня ўносіць больш аднаго рубля ў год.

У галіне сельска-гаспадарчае кааперацыі самым важным зьяўляецца пытаньне аб калектывізацыі бядняцкае працы. Да гэтае справы трэба падыходзіць практычна і раіць такія формы працы якія-б дапамаглі беднаце выйсьці з цяжкага матар'яльнага становішча.

Беларускі бядняк адчувае вялікую патрэбу ў жывой цягавай сіле і ў земляробскіх арудзьдзях. У бядняцкіх гаспадарках часта ўжываецца саха для апрацоўкі зямлі. Насеньне не ачышчанае. Дзеля гэтага ў справе калектывізацыі розныя таварыствы, як для супольнае закупкі і карыстаньня сельска гаспадарчымі машынамі, насенныя таварыствы, таварыствы для закупкі коняй і г. д.,—адыгралі-б вялікую ролю. Усім ім сельска-гаспадарчая кааперацыя павінна даваць крэдыт на магчыма палегчаных умовах.

Бясспрэчна, гэтым не абмяжоўваюцца спосабы і магчымасьці эканамічнае дапамогі беднаце і яе арганізацыі. Тут зазначана толькі на кааперацыю, якая ў бягучы час можа лепш абараніць эканамічныя інтарэсы беднаты на грунце самадзейнасьці.

Разгарнуць шырокую кампанію за ўцягненьне беднаты ў кааперацыю—вось самая важная бягучая задача ўсяе савецкае грамадзкасьці.

Наш лёзунг—кааперараваць 100 проц. беднаты да дзесяцёхгодзьдзя Кастрычнікавае рэвалюцыі.

А. Лучышын.

Сельская гаспадарка ў бюджэтах саюзных рэспублік на 1925-26 год.

Выдаткі на сельскую і лясную гаспадарку ў бягучым годзе па бюджэтах саюзных рэспублік вызначаны ў суме 99 056 тысяч руб., што ў параўнаньні з мінулым годам дае павялічэньне на 57,4 проц. У паасобных рэспубліках на гэтыя выдаткі вызначана: РСФСР—65.959 руб., УССР—19.130 тыс. руб., БССР—4 985 тыс. руб., ЗСФСР—3.868 тыс. руб., ТССР—863 тыс. руб. і Узб.ССР—4.250 тыс. руб. Да гэтых крэдытаў на сельскую гаспадарку неабходна дадаць яшчэ 156 міл. руб. надзвычайнага асыгнаваньня на сельскую гаспадарку па бюджэту 1925-26 г.

Такім парадкам, агульная сума выдаткаў на сельскую гаспадарку дасягае ў круглых лічбах 255 міл. руб., або 6,5 проц. усіх выдаткаў СССР. Гэта сума адносна значна большая за тую, якую адпускаў царскі ўрад (у 1913 годзе яна дасягала 4,2 проц. усіх выдаткаў, а ў 1914 г.—4,5 проц. За апошнія тры гады одпуск крэдытаў па дзяржаўнаму бюджэту значна павялічыўся. Так, у 1923-24 г. было адпушчана 74,6 міл. руб., у 1924-25 г. 113 міл. руб. і ў 1925-26 г.—255 міл. руб. Гэткім чынам, водпуск сродкаў на сельскую гаспадарку ў бягучым годзе ў параўнаньні з 1923-24 г. павялічыўся больш як у тры разы. Калі параўнаць асыгнаваньні на сельскую і лясную гаспадарку ў мінулым і бягучым годзе толькі па каштарысах Наркамземаў саюзных рэспублік, дык атрымаецца такі малюнак (у тыс. руб.)

	1924-25 г.	1925-26 г.	Павяліч. у проц.
РСФСР	42302	65959	55,9
УССР	13127	19130	45,7
БССР	2441	4985	104,2
ЗСФСР	2525	3868	53,2
ТССР	643	863	36,2
Узб.ССР	2530	4250	64

Асабліва значна павялічыліся асыгнаваньні на сельскую і лясную гаспадарку ў бюджэце БССР, у якой 85,9 проц. жыхарства займаецца сельскаю гаспадаркаю. Да вайны прыбытак ад сельскае гаспадаркі на тэрыторыі сучаснае Беларусі складаў 62 проц. усяго народнага прыбытку. Прыблізна такую-ж ролю ў прыбытку рэспублікі адыгрывае сельская гаспадарка Беларусі і зараз. Вялікім багацьцем БССР зьяўляецца яе лес. Да вайны Беларусь не толькі цалкам здавальняла свае патрэбы ў драўніне, але вывозіла за свае межы шмат лесаматар'ялаў.

Дзеля гэтага зразумела, што ў такіх варунках народнае гаспадаркі Беларусі, чыннасьць Наркамзему мае для БССР асабліва важнае значэньне. У агульнай суме выдаткаў БССР на 1925-26 год у 34 міл. руб. (без адлічэньняў у мясцовы бюджэт) каштарыс Наркамзему займае 19 проц.

Каштарысы рэспубліканскіх Наркамземаў складаюцца з двух частак: выдаткі на сельскую гаспадарку і выдаткі на лясную гаспадарку. На сельскую гаспадарку вызначана на 1925-26 г. па каштарысах наркамземаў 61,7 проц. усіх выдаткаў, што дае павялічэньне ў параўнаньні з мінулым годам на 85,8 проц., і на лясную—38,3 проц., што дае павялічэньне на 26,4 проц.

Адсюль відна, што ў параўнаньні з мінулым годам рост выдаткаў на лясную гаспадарку меншы за рост выдаткаў на сельскую гаспадарку. Гэта тлумачыцца тым, што лясная гаспадарка, якой і раней аддавалася шмат увагі, як крыніцы значнага прыбытку, знаходзіцца ў больш нармальным становішчы.

Сельская гаспадарка толькі зараз падцягваецца да таго ўзроўню, на якім стаіць лясная гаспадарка. Дзеля таго і выдаткі на сельскую гаспадарку больш значна павялічаюцца. Увесь выдатак на лясную гаспадарку па ўсім СССР складае ў 1925-26 г. 27 проц. прыбытку ад лясное гаспадаркі замест 33,2 проц. у мінулым годзе. У паасобных рэспубліках з 1 рубля прыбытку ад лясное гаспадаркі на яе ж патрацiцца: у РСФСР—24 кап., у УССР—39 кап. у БССР—27 кап., у ЗСФСР—63 к., у ТССР—48 к. у УзбССР—90 к. Гэта рознастайнасьць у скарыстаньні прыбытку ад лясоў тлумачыцца рознаю прыбытковасьцю і інтэнсыўнасьцю лясных апэрацый у паасобных рэспубліках.

Выдаткі на сельскую гаспадарку ў каштарысах Наркамземаў саюзных рэспублік па асобных артыкулах разьмяркоўваюцца так: заработак і сацыяльнае страхаваньне—16 305 тыс. руб. (па ўсіх рэспубліках), дасьледчая справа—3 488 тыс. руб., разьвядзеньне коняў—2 130. тыс. руб., жывёлагадоўля—2.083 тыс. руб., барацьба са шкоднікамі—2.802 тыс. руб., землеўпарадкаваньне і іншыя мерапрыёмствы сельскае гаспадаркі—11 міл. руб., перасяленьне—3.495 тыс. руб., мэліярацыя—4.537 тыс. руб., навуковыя ўстановы па сельскай гаспадарцы—1 921 тыс. руб., вэтэрынарыя—1.914 тыс. руб., барацьба з пошаснымі хваробамі жывёлы—2.904 тыс. руб. і г. д.

Такім парадкам, агулам будзе патрачана 57 5 міл. руб., без затрат на аднаўленьне гаспадаркі цэнтральнае чорназемнае вобласьці. Асабліва значна павялічаны крэдыты на землеўпарадкаваньне ў сувязі з пастановаю заканадаўчае ўлады СССР узяць на дзяржаўны кошт землеўпарадкаваньне бяднейшага сялянства. Значна павялічаны сродкі на перасяленьне, бо бядняцкае жыхарства адчувае вострую патрэбу ў каланізацыйным фондзе.

Трэба адзначыць, што спачатку агульная сума крэдытаў па дзяржаўнаму бюджэту 1925-26 г. на сельскую гаспадарку была вызначана блізка ў 285 міл. руб., бо раней СНК СССР вызначыў адпусьціць надзвычайных крэдытаў для сельскае гаспадаркі 186 міл. руб. У апошні час у сувязі з пастановаю ўтварыць у бягучым годзе вольны запасны фонд дзяржавы ў 100 міл. руб., надзвычайныя выдаткі на сельскую гаспадарку скарочаны на 30 млн. руб. На зацьверджаньне сэсіі ЦВК СССР урад падаў бюджэт з 255 млн. руб. крэдытаў на сельскую гаспадарку што **больш чым у 2 разы перавышае асыгнаваньні мінулага году.** Уся-ж прыбытковая частка дзяржаўнага бюджэту Саюзу павялічаецца ў бягучым годзе толькі на 38 проц. Гэтыя лічбы выразна паказваюць, колькі ўвагі аддае савецкі ўрад сельскай гаспадарцы.

А. Д.

У САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ.

Да вясновай пасеўнай кампаніі.

Камітэт сьпіць.

(В. Скобраўка, Пухавіцкага райёну, Меншчына).

Настае вясна. Хто павінен павесьці самую актыўную працу. Каму асабліва ўважліва трэба аднесьціся да яе—гэта камітэту сялянскай узаемадапамогі. Апошні павінен чула прыслухоўвацца к голасу бедняка, апошні павінен ведаць, у каго няма насеньня, няма каня, плуга і бараны, каб прыстасоўваць сваю працу к здавальненьню патрэбаў бедняка.

Блонскі камітэт узаемадапамогі да гэтай пары не сабраў сяброўскія ўзносы. А раз апошніх няма, то і фонду камітэту няма, значыць і дапамогі няма з чаго даць. Між тым у нас шмат ёсьць такіх, што ня маюць за што купіць плуга; камітэт павінен бачыць гэта.

Далей, Блонскі камітэт купіў сячкарню і ніхто сячкарні ня бачыў. Яна, мусі быць, стаіць і грошы (45 руб.), якія яна каштавала марынуюцца.

У гэты час, у час падрыхтоўкі да вясеньняй пасяўной кампаніі, камітэт павінен памятаць, што ніводнай бядняцкай палоскі не павінна быць не засеянай. Трэба падцягнуцца.

А. Веснавы.

Больш увагі пасёлкам.

(В. Жорнаўка Сьмілавіцкі райён, Меншчына).

Наша вёска ў тым годзе перайшла на пасёлкі, дык вядома разам-жа перайшлі і на шматпольле.

У гэтым годзе яны ўжо будуць сеяць на новых палосах рознае культурнае насеньне—сэрадэлю, канюшыну і іншае Але адна бяда, што яны няведаюць як гэта ўсё сеяць. Аграном ня прыехаў ні разу і не прачытаў ім ніводнай лекцыі аб шматпольлі як сеяць рознае насеньне і г. д.

Памоему, асаблівую ўвагу трэба зьвярнуць агранаміі на тыя вёскі, якія пераходзяць на шматпольле.

В.

Галоўная ўвага сельскай гаспадарцы.

(З Гарадоцкага райённага зьезду саветаў).

(Віцебшчына).

Надоечы адбыўся 3-ці Гарадоцкі райённы зьезд саветаў. Праца зьезду ялася два дні. Актыўнасьць дэлегатаў сьведчыць, што падрыхтоўка да зьезду праведзена добра.

Аб чым гаварылі сяляне?

Галоўным чынам і больш аб умацненьні і пашырэньні прамысловасьці, сельскай гаспадаркі, школ, больніц, аб землябудаўніцтве, меліарацыі, агранамічнай працы, каапэрацыі і агульна трэба падкрэсьліць, што ня было ніводнага пытаньня якое-б ня мела практычнага характару.

На сельска-гаспадарчы падатак 25-26 году скарг ня было ніякіх, толькі адзін таварыш у спрэчках адзначыў што: «палягчэньне падатку пасьля абкладжэньня вельмі шкодзіць выкананьню гэтакага: усе чакаюць, што вось будзе і мне палёгка“.

Вельмі разважліва абмеркаваўшы ўсе пытаньні зьезд адзначыў, што дасягненьні ва ўсіх галінах працы, як АВК так і РВК—ёсьць і працу іх прызнаў здавальняючай, падкрэсьліў неабходнасьць далейшай працы ў галіне ўзмацненьня і пашырэньня прамысловасьці, сельскай гаспадаркі, агранамічнае працы, хутчэйшага земляўпарадкаваньня, меліарацыі, працы сельсаветаў з яго камісіямі і акрамя гэтага новаму складу РВК дадзена шмат заданьняў дзеля зьнішчэньня ўсіх недахопаў якія адзначаліся ў спрэчках.

Аб абавязковым страхаваньні коняй зьезд таксама зазначыў, што гэтакае ў сельскай гаспадарцы неабходна і жадаецца хутчэйшага яго ўвядзеньня.

Выбары складу РВК таксама прайшлі вельмі ажыўлёна, арганізована і дзелавіта.

У новы склад абрана 15 сяброў у ліку якіх засталіся амаль што ня ўсе таварышы старога складу і цікава адзначыць, што кандыдаты, якія былі высунуты фракцыяй зьезду, прайшлі аднагалосна.

Вынікі 2-х дзённай працы райзьезду наступныя: зьезд прайшоў пад галоўным лёзунгам—палепшаньня і пашырэньня сельскай гаспадаркі і прамысловасьці. Усе пытаньні прапрацованы вельмі добра. Падлічана ўся зробленая праца як АВК, так і РВК і дадзены дырэктывы дзеля далейшай іх працы, асабліва зьвернута ўвага на палепшаньне сельскай гаспадаркі і прамысловасьці.

Цяпер толькі застаецца мець надзею, што ўсе дадзеныя зьездам дырэктывы будуць спаўна выкананы на агульную карысьць рабочых і сялян.

Пётра Воўкаў.

Аб культурных гаспадарках і „культурнічках“.

У сярэдзіне сакавіка ў Магілёўскі райён выехала камісія для дасьледваньня становішча культурных гаспадарак.

17 сакавіка камісія працавала ў Пашкаўскім с.-савеце. Усяго зарэгістравана па с.-сав. 2 гаспадаркі 2 разраду, а па 2 гаспадарках абсьледваньне палёў і пераход на шматпольле пакінута да вясны.

Лічба—2 культ. гаспадаркі 2 разр. на 600 двароў яскрава сьведчыць аб тым, як яшчэ жыве і вядзе сваю гаспадарку вёска. Адгэтуль і зразумела зацікаўленасьць, часам і зьвялікая, нашых аграномаў да гэтых культурных гаспадарак.

Але прыглядзімся да гэтых гаспадарак, што яны сабой уяўляюць.

Напершае, усе гэтыя гаспадаркі, прызнаныя і няпрызнаныя,—шматзямельныя і амаль усе падлягаюць абкраеньню.

А што-ж у іх культурнага? Возьмем, напрыклад, грам. в. Пашкава Пракапёнку Хвёдара. Трэба сказаць, што запраўды самы лепшы гаспадар у с.-савеце. Пахаты ў гаспадарцы 18 дзес., сям'я—7 душ, усе дарослыя, адзін сын каморнікам. Гаспадарка сіліцца перайсьці на шматпольле, але яшчэ далёка да яго; наогул у ёй асаблівага чаго-небудзь з галіны паляводзтва, у параўнаньні з суседнімі гаспадаркамі, няма. Затое ў галіне жывёлагадоўлі ёсьць вялікія дасягненьні: 4 каровы ангельскае пароды, ёсьць добры бугай пароды «швіц», зарэгістраваны па 1-й катэгорыі, ёсьць і добры жарабец.

Здаецца, ёсьць усё—і веды, і праізвадзіцелі, і сродкі, каб быць прыкладнай гаспадаркай у с.-савеце, каб запраўды мець уплыў на палепшаньне заколічных гаспадарак, каб навучаць іх, як лепш весьці гаспадарку.

Але-ж не. Часта даводзіцца чуць ад сялян, што яго бугай абслугоўвае жывёлу тых гаспадароў, якія яму падабаюцца, якія супроць яго ніколі нічога дрэннага не сказалі; наогул, занадта «самалюбівы».

Пра парады і гаварыць няма чаго. Мне адзін яго сын казаў (нават «просвещенный») калі мы з ім спрачаліся аб якасьці іх гаспадаркі і аб адносінах іх да заколічнага сялянства: «Чорт яго бяры з насельніцтвам, што яно нам сенажаць дало, што мы на яго павінны зважаць? Няхай дадуць 2 дзес. сенажаці, тады мы будзем «мець на ўвазе» насельніцтва,—і гэта на другі дзень пасьля прызнаньня гэтай гаспадаркі за культурную.

Рэшта культурных гаспадарак, у тым ліку і адкладзеныя з прызнаньнем да вясны, на многа слабей вышэйзазначанай гаспадаркі. Па дзьвёх гаспадарках толькі пачынаюць пераходзіць на шматпольле, а ў трэцяй толькі цяпер перайшлі на 6-польны камбінаваны севазварот. Ураджай у іх такі ж, як і ў заколічных гаспадарках. Што добрага ёсьць у гэтых гаспадарках, дык гэта добрая жывёла і наліччa бугаёў, у якіх цяпер адчуваецца недахват.

Але каб стаць рассаднікам хоць бы добрай жывёлы праз гадоўлю і продаж заколічнаму сялянству цялят—дык гэтага няма. Наадварот, у іх яшчэ жыве старадзедаўская коснасьць. Ніводзін селянін-сусед не дапросіцца прадаць яму цялё. Цяляты прадаюцца на рынку пад нож. Гавораць гэтыя культурнікі, што калі будзеш прадаваць прыплод ад добрае жывёлы, яна перастане ў цябе весьціся.

Гэта і зрабіла, што цяпер заколічныя сяляне дрэнна адносяцца да «культурнічкаў», слушна кажучы: «якая нам ад іх карысьць». Культурныя гаспадары павінны быць перадавымі ва ўсіх культурных пачынаньнях. Трэба, каб яны ўмелі весьці за сабой сялянства да палепшаньня гаспадаркі, трэба, каб яны першыя пазбавіліся ад дзедаўскіх забабонаў. Трэба, каб болей аказвалі дапамогі ў палепшаньні гаспадарак заколічнага жыхарства.

Дзеля гэтага трэба ўстанавіць над культурнікамі шчыльны кантроль.

А. Гадзеўскі.

Як ідзе ў нас беларусізацыя.

Праверка ведаў беларускай мовы ў Магілёўшчыне.

Не зважаючы на шматлікія папярэджваньні і на шэраг курсаў беларусазнаўства, што адчыніліся пачынаючы з зімы 1924 г. для савецкіх служачых, установы г. Магілёва са сваімі супрацоўнікамі былі ў большасьці інэртны ў справе ажыцьцяўленьня нацпалітыкі і слаба былі падрыхтаваны да праверкі.

Дзелаводзтва было праверана ў 8 установах: Акр. АНА, Акр.ЗУ, канцэлярыі інспэктара лясоў, акрміліцыі, аддзеле сац. забясьпекі, акр. камітэце ўзаемадапамогі, акрсудзе і акрвыканкоме.

Здавальняюча праведзена беларусізацыя і забясьпечаны нацменшасьці толькі ў акр АНА, ёсьць частковыя дасягненьні ў акрвыканкоме і ў канц. акр. інспэктара лясоў, у іншых-жа пяці ўстановах слабыя дасягненьні.

Камісія ў кожнага пыталася, як ён чытае, піша і гамоніць пабеларуску, апрача таго задавала яшчэ пытаньне з нацпалітыкі; з бел. рэвал. і нацыян. руху.

У часы праверкі часта кідаліся ў вочы поўная маласьвядомасьць у пытаньнях аб нацыяналізацыі, аб беларускай мове; аб гэтым сьведчыць адна характэрная размова з адным супрацоўнікам акр. З. У., здаецца, гідратэхнікам, які ніколі яшчэ пабеларуску ня чытаў і кожнае прачытанае слова вымаўляе так, што ніхто з экспэртаў, пакуль ня гляне ў кніжку, не зразумее.

На запытаньне камісіі „які ваш погляд на беларусізацыю?“ ён адказаў: белар. мова—нейкае непаразуменьне затым, што я адзін раз чытаў сялянам і ніхто нічога не зразумеў!“

Калі член камісіі заўважыў, што мусіць ён чытаў яшчэ горш чым зараз на праверцы, ён прызнаўся, што так і што ён зусім ня ўмее чытаць пабеларусу.

Апрача зазначаных вынікаў усё-ж праверка дала і нешта лепшае. Установы заварушыліся. Паадчыняліся курсы і гурткі пры ўстановах (АкрЗУ, акр. судзе, статбюро, аддзеле аховы здароўя). Нагрузка акруговых 6 мес. курсаў беларусазнаўства значна павялічылася, дайшла да 127 чалавек.

Для большага посьпеху ў змаганьні з інэртнасьцю праца акр. нацкамісіі павінна захаваць актыўнасьць і надалей, але для гэтага неабходна падтрымаць усе яе мерапрыёмствы ў арганізацыі курсаў правядзеньні праверак і г. д., бо ў адмоўным выпадку можа пахіснуцца яе прэстыж.

У выніку праверкі асаблівага складу АкрЗУ нацкамісія мяркуе частку служачых прадставіць да звальненьня, „слабым“ даць пераэкзаміноўку, прыняць меры супраціў тых, што ўхіліліся аб праверкі, узмацніць працу курсаў беларусазн. пры зем'аддзеле.

Неабходна пачаць праверку ажыцьцяўленьня нацпалітыкі ў прафэсыянальных і партыйных арганізацыях Магілёўшчыны, бо там яшчэ слаба зварухнуліся. Гэтак сама і ў райённых установах.

Гэта патрэбна для карысьці справы і для карысьці саміх устаноў і арганізацыяў.

На чарзе перад нац-камісіяй стаіць выкананьне месячнага каляндарнага пляну (15-III—15-IV) праверак, у які ўведзена праверка двох райёнаў—Лупалаўскага і Магілёўскага.

Яз Троська.

Рост вясковай каапэрацыі.

(Шацкі райён, Меншчына).

Пяць месяцаў працы. Надоечы адбыўся сход пайшчыкоў Шацкай спажывецкай каапэрацыі, на якім быў заслухан даклад аб працы апошняй у працягу пяцёх месяцаў. З дакладу відаць, што заданьне пайшчыкаў ранейшага сходу выканана на 200 проц.

На 1-ае сакавіка павялічыўся лік пайшчыкаў на 102 члены і дасягае 870 чал.

Усіх паявых узносаў на першае кастрычніка 25 г. было 1050 руб., а на 1 сакавіка 1926 г. 1388 руб.

За пяць месяцаў прададзена тавараў на 54,336 руб. 74 кап.

Налажэньне на тавары не перавышае 15 проц.

Утрыманьне служачых каштуе 3 пр., а 2 проц., ідуць у агульную скарбніцу.

Сродкі каапэрацыі ў сучасны момант раўняюцца 5772 руб. 31 кап. лічачы ў гэтай суме і паявыя грошы, тады калі на 1-ае кастрычніка 1925 г. лічылася ўсяго сродкаў з паямі 1831 руб. 65 кап.

Самае балючае пытаньне—гэта даўгі, якіх лічылася ад савецкіх устаноў і прыватных асоб на 1-е кастрычніка 1925 г. 2968 р. 14 кап., а на першае сакавіка гэтага году лічыцца 1901 р. 11 кап

Зьніжэньне каштоўнасьці тавараў за пяць месяцаў зроблена на суму 720 руб. Пайшчыкам выдана скідкі 497 р. 94 кап.

Культурна-асьветная праца вядзецца слаба.

Пакуль што выпісваецца часопіс „Каапэратыўнае Жыцьцё» і распаўсюджваецца па аддзяленьня. Пасяджэньняў за пяць месяцаў было 11 разоў, выездаў на райёны 9. На гэтых выездах рабіліся даклады аб мэтах і задачах каапэрацыі. Каапэрацыя ўзяла шэфства над шацкімі піанэрамі, для чаго выдадзена на іх культсправы 98 р.

Адносіны насельніцтва да каапэрацыі вельмі добрыя. Заяў ці скаргаў за пяць месяцаў ня было.

Каапэрыравана толькі 23 проц., але гэта вельмі мала. Трэба ўцягнуць у бліжэйшы тэрмін 45 проц. насельніцтва ад беднякоў і серадпякоў, даўшы першым ільготныя ўмовы.

Неабходна павялічыць паявы капітал, а што тычыцца налажэньняў на тавары, яны павінны быць ня болей 12 проц. і апроч таго, трэба трымаць курс на зьніжэньне цаны на тавары, каб гэтым зьніштожыць усе прыватныя крамкі.

У бягучых справах высунута было пытаньне аб тым, каб зьніштожыць 5 проц. скідкі і замяніць іх на прэміі.

Пасьля доўгіх спрэчак ухвалілі: налічваць прэміі на поўныя паявыя ўзносы ўсім пароўну, для чаго адлічваць 20 проц. з сумы агульвай прыбылі. Прэміі павінны выдавацца праз паўгода.

І. Дубок.

Каапэратыў павінен мець насеньне агародніны.

(Дукорскі сельсавет, Сьмілаўскі раён, Меншчына).

Насеньня агародніны ў сялянак нашай вёскі свайго няма, а яны заўсёды купляць езьдзяць у Менск, Сьмілавічы, а некаторыя купляюць і ў гандляроў, якія ходзяць па вёсках. Часта ў гэтых гандляроў такое насеньне, што яно ня хоча ўзыходзіць.

Езьдзіць за насеньнем у Менск, Сьмілавічы вясною ў рабочую пару, нашым селянам няпручна.

Дзеля гэтага павінен закупліваць насеньне агародніны каапэратыў.

У каапэратыве наша сялянка ўсякі час зможа бяз усякіх турбот закупіць насеньне і яна будзе ўпэўнена, што раз пасеяла, дык і ўзойдзе. **Верас.**

У вёсцы.

Ахова здароўя.

(Старобінскі р., Слуцкае акр.).

Наш райён аб'яднае 16 сельсаветаў, іх абслугоўвае толькі адна больніца, якая знаходзіцца ў мястэчку Старобіне. За 5 з паловай месяцаў зроблена дапамога 11.213 хворым. Таксама мэдпэрсанал выяжджаў і ў вёскі. Усіх выездаў было 75.

Апрача больніц ёсьць яшчэ 2 фэльчарскія пункты: у вёсках Скаўшыны і Дзяковічы і 1 лячэбная амбулаторыя ў мяст. Пагост, якія таксама робяць значную дапамогу сялянству. За тэрмін з 1-га студзеня па 1 сакавіка было прачытана па райёну 25 лекцыі на розныя тэмы, на якіх прысутнічалі агулам 1947 ч.

Каб мэдыцынская дапамога змагла здаволіць кожнага селяніна, неабходна: пашырыць нашу больніцу, бо 15 ложкаў ня могуць абслужыць такі вялікі райён, даць яшчэ аднаго доктара пры больніцы, які ўстаноўлен па штату, пашырыць прачашную.

А. Айзэнштадт.

Толькі адзін

(Смалявіцкі р., Меншчына).

Колькі дзён ні гаварылася па вёсках аб карысьці застрахаваньня коняў у гаспадарцы, але нажаль ніхто не згадзіўся на гэта і толькі нашоўся на ўсім райёне адзін гаспадар з вёскі Белая Лужа, Жодзінскага сельсавету т. Белавус, які дабрахвотна застрахаваў свайго каня, а гэтак сама і ўжо сваю гаспадарку, а цяпер маніцца застрахаваць і сваю сям'ю.

Трэба адзначыць, што гэты Белавус бедны, мае ня больш 4-х дзесяцін зямлі.

А гледзячы на яго, вяскоўцы ўжо хочуць страхаваць і свае коні.

М. Н Іч.

Выбары ў сеньненскі гарсавет.

Куды лепш і шмат разоў ажыўлёней па параўнаньні з мінулым годам прайшлі сёлетнія перавыбары Сеньненскага гарсавету, (Віцебшчына).

На выбарчыя сходы зьявілася 45,10 проц. выбаршчыкаў. Было шмат моладзі і жанчын.

У новы гарсавет выбраны 41 сябра і 10 кандыдатаў. Рэкамэндуемыя партыяй таварышы прахадзілі амаль што ўсюды аднагалосна. Гэта яшчэ раз нам яскрава кажа за тое, што працоўныя масы ідуць за бальшавіцкай партыяй.

Жанчын у складзе горсавету 3 (ды яшчэ 5 у кандыдатах).

Наогул склад гарсавету абнавіўся на 70 проц. Новы гарсавет ужо разьмеркаваў па між сабою абавязкі, выпрацаваў сталы плян працы і прыступіў да яго выкананьня.

Міхась Таптыгін.

ВАЛАКІТА.

У 1920 годзе кулачок Яяка Рудаў захапіў зямлю з майго законнага землякарыстаньня. Гэта справа была перададзена ў суд і, такім чынам, мне да 1923 г. прышлося пацягацца па судох.

Апошняй інстанцыяй, якая вырашала маю справу, быў Віцебскі губ. зям. аддзел, дзе 21 сьнежня 1923 г. была вынесена адпаведная пастанова. Але невядома, па якой прычыне гэта пастанова ня выконвалася і, ня гледзячы на тое, што я часта наведваўся ў адпаведныя органы і надакучваў сваімі просьбамі, справа праляжала нейкі час бяз ніякага выкананьня.

Убачыўшы такія нядбайныя і няўважлівыя адносіны да судовае пастановы, я рашыў зьвярнуцца ў Віцебскі акр. выканком, як да непасрэднага выканаўчага органу. Адтуль я атрымаў першы штырхач для зям. аддзелу, які ў сваю чаргу зрабіў два наказы: каморніку Місевічу (21-V, 25 г. № 2936) і каморніку Кюзе (12 VI, 25 г, № 10698). І ўсёроўна нічога не памагае. Вось ужо год, як справа марынуецца ў Сіроцінскай зям. часьці. Я два разы зьвяртаўся да пракуратуры ў Віцебску—і ўсё напрасна.

Бачачы, што справа ня рухаецца, я рашыў зрабіць апошнюю спробу для яе вырашэньня—падаў скаргу старшыні ЦВК Бел. т. Чарвякову і праз некаторы час атрымаў адносіну сэкратарыяту ЦВКБ з рэзалюцыяй т. Чарвякова ад 21-IX—1925 году № 8276. Гэта адносіна прымусіла ўзварушыцца Сіроцінскую зям. часьць, але толькі ў другі бок. Яна скасавала пастанову Віц. губ. зям. аддзелу ад 21 XII—23 г., Віц. павят. зям. аддзелу ад 27-X, 23 г. і пастанову вал. зям. аддзелу.

Выходзіць так, што Сіроцінская зямельная часьць адным размахам пяра можа скасаваць пастановы, замест таго, каб зрабіць абкраеньне зямлі кулака Рудава, г. зн выканаць пастановы і наказы, якія маюць законную моц.

Да гэтага дадаю, што я заяўляў зямельнай камісіі аб тым, што падаў паўторную скаргу ў вышэйшую кантрольную камісію па зямельных справах, але гэта ня было ўзята пад увагу.

Што-ж павінен рабіць бядняк, бачучы несправядлівасьць ніжэйшай улады, якая стварае валакіту? Трэба іяноў судзіцца, але на гэта ў бедняка не хапае сіл, ні сродкаў.

Прашу адпаведныя органы зрабіць захады для спыненьня цяганіны і прымусіць падпарадкаваныя органы выканаць пастановы па маёй справе, каб я ня мог думаць, што „закон—што дышла“.

М. МІНЧЭНКА.

(В. Крупчына, Сіроцінскі райён, Віцебшчына).

З вясковых лістоў.

Т-ва „П. Н.“ Старобінскага райёну, (Случчына) налічвае 50 сяброў і ядвае 2 саветы: Старобінскі сельсавет і местачковы савет. Арганізавана ячэйкай 5 лікпунктаў, 2 яўрэйскіх, рэшта беларускія. Лікпункты наведвае 168 чал. Вынікі лікпунктаў значныя. Сяляне ахвотна наведваюць заняткі, аб чым сьведчыць в. Леценец. Калі ксяндзы прыяжджаюць у вёску, яны агітуюць сялян «імем бога», што ня трэба вучыцца на беларускай мове, „што гэта мова ня людзкая“, але на сялян гэта ня мае ўплыву і ўсе як адзін наведваюць школу.

Трэба толькі памагчы ячэйцы „ПН“ сродкамі, бо яна надта бедная. Праца тады разгорнецца шырэй.

Селькоры: **Ляўковіч І. і Даўмацена М.**

Па Плешчаніцкаму райёну (Барысаўшчына) страшэнная навала ваўкоў. Амаль не каля кожнай вёскі сасьледжана ваўкамі, у некаторых мясцох хапаюць нават сабак.

Надыходзіць вясна; у скорым часе скаціна апынецца на полі, каля лесу, у лесе. Можна сабе ўявіць, што чакае селяніна.

Цікава, разы два ў райёне была аблава і ў выніку кожнай аблавы забітых аніводнага ваўка. Ну, як тут пасьля гэтага не сказаць:

— Бедныя паляўнічыя, і ваўка-то ня могуць застрэліць!

Т—ро.

Акруговая хроніка.

Земляўпарадкаваньне.

Ворша. За мінулы год плян земляўпарадкаваньня па акрузе выканан на 105 проц. Павялічан лік пасёлкаў, разьмяркована 10.750 дзес. запаснага фонду сярод беззямельных і малазямельных, надзелена і даназдзелена 3640 двароў.

Правядзеньне нацыянальнай палітыкі.

Віцебск. Акруговая нацыянальная камісія пачала абсьледаваньне зямельных устаноў і с.-г. каапэрацыі з мэтай выяўленьня практычна праробленай імі працы ў галіне ажыцьцяўленьня нацыянальнае палітыкі.

Жалезная руда ў Віцебску.

Віцебск. Акруговае т-ва краязнаўства прыняло прапанову камісіі па вывучэньню вытворчых сіл БССР аб вывучэньні жалезнай руды і фарбовачных матар'ялаў, якія знаходзяцца на абшарах акругі.

Распрацоўка торфу.

Клімавічы. З мэтай пераходу на тарфяны апал у Калінінскай акрузе намечана пачаць распрацоўку торфу ў бяднейшых лесам райёнах: Мсьціслаўскім, Клімавіцкім і Хоцімскім. Есьць на мэце выпрацаваць 10.000 куб. мэтраў торфу.

Пажарныя машыны райёнам.

Клімавічы. Калінінскай акругай атрыманы ад галоўнага кіраўніцтва камунальнай гаспадаркі пажарныя машыны, якія і разьмяркованы па райёнах. Клімавіцкі райён атрымаў 2 машыны, рэшта райёнаў па аднэй.

Дапамога бяспрытульным дзецям.

Магілеў. З 1-га красавіка па акрузе праводзіцца двохмесячнік дапамогі бяспрытульным дзецям.

Акруговая камісія дапамогі бяспрытульным дзецям і таварыства „Прыхільнікі дзяцей“ абвясьцілі збор сродкаў вызвамі на пабудову двох новых камун для бяспрытульных дзяцей.

Рабочае і прафэсыянальнае жыцьцё.

На зарплаце нельга эканоміць: зарплату трэба сваячасова выплачваць.

„Водаканал“ перашкаджае нашай прадукцыйнасьці.

(Сел. гасп. майстэрня імя „Бурбіса“ г. Менск)

Сячкарні, арфы, плугі, акучнікі і інш. сел.-гасп. машыны і прылады партыямі плывуць з варот майстэрняў. Беларускі рынак іх глытае партыя за партыяй. Вось калі зьявілася пакупацельская здольнасьць рынкаў.

Прадукцыя не залежываецца цяпер на складах, як гэта мела месца раней.

У зьвязку з гэтым само сабой і высунулася пытаньне аб павялічэньні вытворчасьці. Пашла праца.

Кавальскі цэх ужо працуе на 2 зьмены. Колькасьць рабочых у майстэрнях павялічылася толькі за 1 месяц з сакавіка па сучасны момант з 84 чал. да 107.

Майстэрні прыступілі да выпрацоўкі новых тыпаў акучнікаў, распрацованых машыннай станцыяй сел.-гасп. інстытуту.

Лёзунгі: «Барацьба за эканомію» і «барацьба з накладнымі выдаткамі»—адгукнуліся таксама і тут. Накладныя выдаткі павялічваюцца ў зьвязку з расьцягнутасьцю і цеснатою цэхаў, што выклікае вялікую трату часу на транспартыроўку частак машын з аднаго цэха ў другі.

Далей, адсутнічае мэханізацыя, пры якой магчыма было-б зьменшыць сабекаштоўнасьць прадукцыі.

Адным «из многих» быў зьменчан артыкул, што майстэрні могуць падняць прадукцыйнасьць шляхам зьбіраньня абрэзкаў драцяных сетак ад арф, але „но“. Гэта «но» значыць, што ёя не заўважыў што развблутваньне гэтых палосак сеткі патрабуе больш працы чымся каштуе новы дрот.

Да будаўнічага сэзону намячалася пабудова 1 бэтоннага корпуса пад сьлясарна-зборачны цэх, 2-х паверхавага мураванага складу для гатовых фабрыкатаў і пабудова новага мураванага будынку чугунна-ліцейнай і столярнай, якія намячалася ўкамплектаваць новымі машынамі.

Вось чым можна падняць прадукцыйнасьць і зьніжыць сабекаштоўнасьць прадукцыі, г. зн.—шляхам мэханізацыі і канцэнтрацыі гэтых новых цэхавых будынкаў.

Але ўсе гэтыя мерапрыёмствы тармазяцца тым, што акцыянэрнае т-ва „Водаканал“ намерылася на гэтым вучастку пабудаваць насосную станцыю для гарадзкой каналізацыі.

Матар'ял закуплены на пабудову, машыны таксама ёсьць, капітал ухлопалі, а да гэтых прац майстэрні ня маюць магчымасьці прыступіць. Пабудова на гэтым месцы насоснай станцыі нават можа стварыць такую пагрозу, што майстэрням прыдзецца адсюль эвакуіравацца на другое месца, і падняцьце прадукцыйнасьці прыдзецца на доўгі час адкінуць. **Каваль.**

Дачакаліся.

(Слуцак).

Яшчэ ўвосень 1925 г. абяцалі даць тэх. працаўнікам школ спэцадзежу: халат і пантофлі. Абрадаваліся яны: будзем мець спэцадзежу. Праходзіць месяц, другі, а аб спэцадзежы ні слуху, ні духу. Занепакоіліся тэхпрацаўнікі. Пачалі пытаць усюды: ці хутка дадуць? Але ўсюды атрымлівалі адказ: **пачакайце.** Цэлую зіму прышлося чакаць абяцанага, але нарэшце дачакаліся. Аддзел асьветы схамянуўся і адважыўся даць дазвол зрабіць спэцадзежу са школьных сродкаў. Але вось бяда—трэба патраціць на гэта толькі 5 руб. 50 кап. на тэхпрацаўніка. Цяпер загадчыкі школ ня могуць дадумацца, якую спэцадзежу можна зрабіць на гэтыя сродкі. Абяцанага, як ні круці, ня выйдзе. Прыдзецца, як відаць, зрабіць на двох чалавек халат. І вось будуць нашы тэхпрацаўнікі гаварыцца праз дзень у халаце і радавацца, што маюць спэцадзежу. Няма чаго казаць—дачакаліся! **П. Асьцюк.**

Касу ашчаднасьці на завод!

(Зав. „Труды“, Полаччына).

Маюцца шмат мясцовасьцей, дзе касы ашчаднасьці з посьпехам можна было-б пашырыць, але аб іх існаваньні зусім ня ведаюць. Ды й месцы гэтыя якраз тыя самыя і ёсьць, дзе касы больш за ўсё неабходны. Дзеля прыкладу ўзяць хоць-бы наш шкляны завод «Труды». Гэты завод, як і ўсе шкляныя заводы, павінен кожны год—месяцы 3-4 прастаяць у рамонце, і гэты час самы цяжкі для рабочых. Каапэрацыя крэдытаваць на такі доўгі тэрмін ня можа, бо ў яе сродкі невялікія, і да новага пуску заводу рабочыя ў дрэнным матар'яльным становішчы. Пры тым нельга ўгадаць, у які тэрмін скончыцца рамонт і бывалі выпадкі, што рабочы, чакаючы пуску заводу, пражыве ўсе грошы: паехаць на другі завод ня можа і тутака не прычым заставацца. Зусім-бы іншая была справа, каб на заводзе была каса ашчаднасьці. На працягу 8-9 месяцаў працы рабочы мог бы рабіць уклады і такім чынам забясьпечыць сябе на час стаянкі заводу, а таксама і на выпадак, калі захоча пераехаць на другі завод. Грошы заўсёды можна будзе забраць. Над гэтым пытаньнем, ад каго яно залежыць, неабходна памысьліць і як мага бліжэй да рабочых прыцягнуць гэтую касу, бо адна ўзаемадапамога можа дапамагчы толькі некальнім асобам. На заводзе «Труды» касу неабходна адчыніць пры пошце, якую тады таксама можна будзе пашырыць, а ў сучасны момант яна можа поўнасьцю абслугоўваць рабочых і навакольнае сялянства. Тутака дзеля працы касы добры грунт. На заводзе працуе 599 рабочых, якія працуюць заўсёды, апрача пераходных, якім каса яшчэ больш патрэбна. Рабочыя, якія добра ведаюць умовы працы шкляных заводаў, бязумоўна будуць рабіць уклады, тым больш, што зарплата ў гэтым сэзоне крыху павышана і ёсьць мажлівасьць кожны раз колькі небудзь паклясьці ў касу для свайго забясьпечаньня. **Завадзкі.**

Клюб сапраўдны культурны цэнтр.

(Чэрвень, Меншчына).

Раскідаўшыся на паўквартала вуліцы драўляны двухпавярховы будынак —гэта цэнтральны рабочы клюб г. Чэрвеня. Заўсёды ў ім гоман, шум, крык, жыцьцё б'е струмінай.

Унутраны выгляд клюбу вабіць да сябе вока.

У клюбе маюцца куткі: вайсковы з хімічным, Ленінскі, прафэсыянальны і жаночы. Вядзецца ўнутраная выхаваўчая праца, маецца бібліатэка.

Пры клюбе існуюць 13 гурткоў, з іх працуюць добра: палітычны, беларускі, карэспандэнцкі, драматычны, расейскі, яўрэйскі, харавы, вайсковых ведаў, жаночы, палітычны, мастацкі; першыя два гурткі складаюцца з 2-х груп кожны. Слаба працуюць радыёгурток і с.-гаспадарчы, дзякуючы ад'езду агранома; музыкальны не пачынаў сваёй працы. Усімі гурткамі абхоплена 120 чал.

Для кіраўніцтва працай гурткоў існуе нарада кіраўнікоў з старастатамі; такіх нарад было за зімовы тэрмін 4.

Бібліатэка клюбу мае 3154 кніжкі, чытачоў 214 чал., з іх сяброў клюбу 151 чал. Бібліатэка дае рэкамэндацыйныя сьпісы і досыць абслугоўвае чытача. Бібліатэка папоўнена на суму 200 руб.

У клюбе праведзена платных спэктакляў 3, бясплатных 16, лекцыі 4, дакладаў 2. Выдаецца насьценная газэта, якой вышла 11 нумароў, радыёканцэртаў было 2. Акрамя гэтага, усе ўстановы і арганізацыі гораду карыстаюцца клюбам.

Клюб штодня заняты наперабой. За апошні час зроблен рамонт і набыта новых рэчаў для клюбу на 500 руб.

Наогул, клюб вядзе адпаведную працу і дапамагае раёну. Склікаюцца нарады палітасьветнікаў раёну, дзве клюбныя працаўнікі даюць указаньні ў працы. Вылучана 5 вандровак з бібліатэкі.

Саюзы павінны больш цікавіцца клюбным жыцьцём. **Клюбны.**

Тав. Чарвякоў у друкароў Менску.

Барацьба за эканомію. Як растуць накладныя выдаткі.

6 красавіка ў клюбе друкароў адбыўся шматлюдны сход рабочых 1-й і 2-й дзярж. друкарняў. На сходзе прысутнічаў старшыня ЦВК БССР **т. Чарвякоў,** які ў сваім трохгадзінным дакладзе азнаёміў прысутных з сучасным гаспадарчым будаўніцтвам. Тав. Чарвякоў адзначыў тыя галоўныя задачы, якія цяпер стаяць перад савецкай гаспадаркай. У першую чаргу—**барацьба за эканомію.**

— Мы,—кажа т. Чарвякоў,—напрыклад, яшчэ дагэтуль ня маем кваліфікаваных карэктароў. Выправіць адзін, а потым другі яго выпраўляе і г.д. Гэткім шляхам і нарастаюць накладныя выдаткі. Каб ня было гэтага, нам трэба вучыцца тэхніцы, больш увагі аддаваць кваліфікацыі.

— Амэрыка гэта—краіна моцнай тэхнікі, але-ж ня зусім так «амэрыканізавацца“ павінны мы: рабочы на заводзе Форда, пасьля сваёй цяжкай працы, ужо ні на што ня здолен. Мы не да гэтага імкнемся. Становішча рабочых на «савецкім Фордзе» будзе зусім іншае.

Па дакладу было шмат цікавых запытаньняў. Аб растратчыках, аб тым, ці можна павысіць прадукцыйнасьць бяз тэхнікі—толькі мускуламі і г. д.

У рэзалюцыі сход адзначыў, што рабочыя павінны дапамагчы савецкай гаспадарцы зьнішчэньнем накладных выдаткаў, барацьбой за эканомію і высокай прадукцыйнасьцю працы.

С—І.

Культурная сьвядомасьць батракоў.

(Старае Сяло, Кузьняцоўскага раёну, Віцебшчына).

Раней працы сярод батракоў у нашым сельсавеце ніякае не вялося. З выдзяленьнем сельпрафупаўнаважанага па працы сярод батракоў яна хутка пасунулася наперад.

У сучасны момант ужо выяўлена 27 батракоў—10 жанчын і 17 мужчын. З ліку 27 батракоў 3 зьяўляюцца сталымі батракамі, а рэшта—сэзоннымі працаўнікамі. Па ўзросту лік іх падзяляецца так: да 18 гадоў—10 чал., звыш 18 да 50-60 гадоў—17 чал. Паміж батракамі і нанімацелямі ўтворан 21 прац. дагавор. Сярод батракоў, з 27 чал. 15 чал. няпісьменных, з якіх 3 абучаюцца на лікпункце.

Па магчымасьці, сярод батракоў праводзяцца гутаркі, як напрыклад: Што такое прафсаюз? Наёмны труд у сельскай гаспадарцы і інш., якіх было 3. Да гутарак батракі адносяцца з вялікай увагай і цікавасьцю, даецца шмат запытаньняў. Культурны і палітычны ўзровень батракоў стаў куды вышэй, чым быў раней.

Батракі выпісваюць 4 экз. сваёй роднай газэты «Батрак». Паміж батракамі і нанімацелямі былі 4 канфлікты, якія перададзены ў суд. Тры з іх суд разабраў і вырашыў на карысьць батракоў, 4-ты яшчэ ў судзе.

Такім чынам, наш батрак узварушыўся і хутка як сьлед апазнае свае клясавыя інтарэсы. **Апанас Цыбуля.**

Да наступнай адпускной кампаніі.

Засталося 3 тыдні да пачатку адпускной кампаніі і фабзаўмясцкомы павінны ўжо зараз да яе падрыхтавацца.

Асноўны лёзунг пры правядзеньні гэтае кампаніі—**усе 100 проц. рабочых і служачых павінны атрымаць фактычны водпуск.** Неабходна рашучая барацьба супроць замены фактычных водпускаў грашовымі кампэнсацыямі. Фабзаўмясцкомы гэта павінны ведаць і растлумачыць рабочым і служачым, што асноўнай мэтай устанаўленьня адпускоў зьяўляецца захаваньне здароўя працоўнага, а зусім не часовае павялічэньне яго заробку.

Падругое, што трэба з усёй рашучасьцю праводзіць у гэтай кампаніі—гэта **прадастаўленьне водпуску ўсім рабочым і служачым у працягу вясеньня-летніх месяцаў (м-й—верасень).** У працягу гэтага часу рабочыя скарыстаюць водпуск якнайлепш для свайго здароўя.

Для правільнага і бесперабойнага правядзеньня адпускной кампаніі ЦСПСБ намячае зараз-жа, яшчэ за тыдні два да фактычнага пачатку кампаніі, устанавіць на прадпрыёмствах і ўстановах поўную чаргу водпускаў і **апублікаваць** яе для ведама рабочых і служачых. Мэта апублікаваньня—магчымасьць перамены тэрміну водпуску для працаўнікоў, якія знойдуць гэта неабходным.

Чарга адпускоў устанаўляецца па закону РКК, а там, дзе яе няма—па згодзе адміністрацыі з саюзам.

Урэшце трэба падкрэсьліць, што прадпрыёмствы **павінны выплачваць адпускнікам пэнсію авансам пры атрыманьні водпуску.**

У тых выпадках, калі рабочым усё-ж выгадней атрымаць пэнсію за час водпуску, гэта можа быць праведзена толькі шляхам унясеньня адпаведнага пункту ў калектыўны дагавор. **В.**

На ўтрыманьне аднаго пэнсыянэра ў 1924 г. органамі сацыяльнага страхаваньня Беларусі выдана ў сярэднім—7 р. 62 к. у месяц, а ў 1925 г.—9 р. 91 кап. у месяц.

Рэжым эканоміі ў сав. гаспадарках Беларусі.

Прадукцыйнасьць у сав. гаспадарках складае 67,3 проц. патрэбнае нормы.—Паступовая машынізацыя сав. гаспадарак.—Эканомія ад скарачэньня эбслугоўваючага пэрсаналу.—Узвышэньне прадукцыйнасьці рабочых.—Эканомнае выдаткаваньне сродкаў і правільнае скарыстаньне рабочай і цяглавай сілы хутка адаб'юцца на росьце сав. гаспадарак.—Гандлёвая чыннасьць у інтарэсах шырокага спажыўца.

Усім вядома, што амаль ні ў аднэй галіне народнае гаспадаркі прадукцыйнасьць так далёка не адышла ад нормы, як у сав. гаспадарках. У паасобку, у беларускіх сав. гаспадарках прадукцыйнасьць складае ў сучасны момант толькі 67,3 проц. нормы. Такое становішча высоўвае перад намі асноўную задачу—усімі сродкамі ўзвысіць прадукцыйнасьць савецкіх гаспадарак. Выкананьне гэтай задачы вымагае шмат захадаў з боку кіруючага сав. гаспадаркамі органу—Белсельтрэсту.

Аднэй з галоўных прычын нізкай прадукцыйнасьці сав. гаспадарак зьяўляецца слабая апрацоўка глебы. Тлумачыцца гэта, галоўным чынам, няхватам с.-г. машын і прыладаў новых сыстэм. Але гэты недахват будзе паступова выпраўляцца праз асыгнаваньне сродкаў на набыцьцё новых машын, рамонт с-г. інвэнтару і абсталяваньне патрэбных будынкаў і памяшканьняў. У сёлетнім годзе на гэту патрэбу Белсельтрэст вызначыў з уласных сродкаў 125 тысяч р. і адпусьціў крэдыт на 120 тыс. руб. Гэта сума, вядома, пакрые вельмі малую частку патрэбы, але пры суровай эканоміі ў выдаткаваньні яе хопіць, каб поўнасьцю выканаць праграму даабсталяваньня сав. гаспадарак у сёлетнім годзе.

Ад агульнае сумы заработнае платы выдаткі на ўтрыманьне адміністрацыйна-абслугоўваючага пэрсаналу сав. гаспадарак і Белсельтрэсту складаюць 14,49 проц. Калі штат адміністрац.-абслугоўв. пэрсаналу будзе даведзен да патрэбнае нормы, то гэта лічба зьменшыцца. Што датычыць зарплаты рабочых сав. гаспадарак, то гэткая, як вядома, вельмі нізкая і мае павялічыцца. Такім парадкам, ня гледзячы на скарачэньне некаторай катэгорыі работнікаў, агульныя выдаткі на зарплату ня зьменшацца.

У сучасны момант зроблен загад сав. гаспадаркам наконт ажыцьцяўленьня цэлага раду мерапрыёстваў, накіраваных да выкананьня рэжыму эканоміі. Сродкі павінны расходавацца мэтазгодна і пасвойму прызначэньню. Забараняюцца: лішнія калдагаворы адміністрацыі і рабочых, звышурочная праца, выдача кампэнсацый замест адпускоў, тэлеграфная перапіска, скарыстаньне цяглавай сілы для нявыклікаиых крайняю патрэбаю паездак, немэтазгоднае расходаваньне апалу, сырцу і матар'ялаў.

Ня лішне зазначыць яшчэ на адзін факт, які малюе цяжкае становішча нашых сав. гаспадарак. У той час, як на дзесяціну патрабуецца нармальна каля 29 руб. зваротнага капіталу, у нас ёсьць толькі 6 р. 12 к. Такая вялікая розьніца кажа аб тым, што нам шпарка ўзьняць прадукцыйнасьць сав. гаспадарак ня ўдасца.

Адсутнасьць неабходных налічных сродкаў і крэдытаў на набыцьцё с.-г. прыладаў і машын, бязумоўна, будзе ўплываць на ход іх разьвіцьця, на выпрацоўку прадукцыі і на выкананьне агрыкультурных задач для сялянства.

Але гэты працэс можа быць паскораны мэтазгодным скарыстаньнем сродкаў і правільным скарыстаньнем рабочай і цяглавай сілы.

Да гэтых галоўных мерапрыёмстваў сав. гасп-рак за рэжым эканоміі ў іх вытворчых функцыях трэба дадаць некалькі слоў наконт іх работы ў галіне ўстанаўленьня нармальных прадажных цэн, што зьяўляецца неадымлемай часткай у барацьбе за рэжым эканоміі.

У інтарэсах спажыўцоў прадукты сав. гасп-рак прадаюцца амаль выключна дзяржаўным і каапэрацыйным арганізацыям. Усе збожжавыя прадукты былі запроданы загатоўчым дзярж. і каапэр. гандлёвым прадпрыёмствам, і толькі 4 проц. пашло ў рукі прыватных асоб. Прадукты малочнага вырабу прадаюцца па гэтым-жа прынцыпу, прычым ня было заўважана, каб спажывец скардзіўся на вялікія надбаўкі розьнічнага прадаўца. Белсельтрэст за продаж гуртам прадукцыі сав. гасп-рак робіць налічэньне толькі да 5 проц.

У Менску Белсельтрэст адпускае прадукты с.-г. і ў розьніцу з сваёй крамы. Тавары прадаюцца па цане ня вышэй, чым у дзярж. і каапэрацыйных крамах, а некаторыя нават і таньней.

Задачы сельска-гаспадарчых гурткоў.

(У зьвязку з пасяўной кампаніяй).

Сельска-гаспадарчыя гурткі, як арганізацыя, якая імкнецца да падняцьця сельскай гаспадаркі, павінна выкарастаць гэты час для правядзеньня практычнай працы.

Якія-ж задачы кладуцца на ўдзельнікаў гурткоў, як на больш сьвядомых гаспадароў?

Папершае, кожны сябра гуртка, пэўне, ведае, што трэба сеяць ачышчаным насеньнем, і, знача, у гэтым ён павінен быць прыкладам для вёскі. Ён сам павінен ачысьціць насеньне і правесьці агітацыю за ачыстку сярод сваіх суседзяў, даказваючы карысьць ачысткі.

Другое, ня менш важнае, гэта—пратраўліваньне насеньня, і тут гурток павінен выявіць ініцыятыву і пацягнуць за сабою ўсіх сялян. Гурток павінен дастаць неабходны матар'ял і сам павінен правесьці пратраўліваньне.

Трэцяе, што павінен помніць сябра гуртка, гэта тое, што клубняплоды прыносяць вялікую карысьць і зьяўляюцца надта прыбытковымі расьлінамі. Удзельнік гуртка павінен пасадзіць іх на сваёй гаспадарцы і зьявіцца прыкладам для другіх.

Чацьвёртае, сябра гуртка павінен усё рабіць так, як вучылі на занятках каб на кожным кроку ажыцьцяўляць тэорытычна на практыцы.

Пятае, сябра гуртка мусіць быць застрэльшчыкам усяго лепшага ў сэнсе вядзеньня сельскай-гаспадаркі, ня трэба забываць, што гурток—гэта першы прыяцель агранома, праз якога аграном праводзіць у вёску ўсё новае, лепшае.

Загадзя трэба абгаварыць справу злучных пунктаў. Тут гурток павінен адыграць значную ролю.

Адным словам, як лепшы гаспадар, сябра гуртка, павінен карыстацца аўтарытэтам, які набываецца на справе, а не на словах. Раней, чым раіць другім правесьці што-колечы, павінен зрабіць сам, тады толькі праца дасьць карысьць, бо селянін патрабуе чагось практычнага.

Урэшце, кожны гурток павінен залажыць паказальныя вучасткі, што таксама дасьць шмат карысьці: тут поўнасьцю можна прымяніць тэорытычныя веды. Толькі пры выпаўненьні гэтых задач гурток займе належнае месца ў вёсцы і зьявіцца бязумоўным агітатарам за новае, лепшае вядзеньне сельскай гаспадаркі ў вёсцы.

А. Веснавы.

Рабочая хроніка.

Выбары ў Менскі гарадзкі савет.

Ц. П. саюзу друкароў зацьвердзіла плян выбараў у Менскі гарадзкі савет. Выбарчыя сходы адбудуцца: у 2-й дзярж. друкарні—22 красавіка, у дзярж. выдавецтве і школе фабзавуча—10 красавіка, у працкалектыве і прыватных майстэрнях — 24 красавіка і ў канвэртнай фабр. „Поліграф“ і друкарні ДПУ—21 красавіка.

Аб днях адпачынку.

НК Працы растлумачвае, што праца ў дні рэвалюцыйных сьвят і асобныя дні адпачынку можа быць кампэнсавана, замест грашовай аплаты, одпускам у іншыя выхадныя дні.

Юбілей 20-хгодзьдзя саюзу народнага харчаваньня.

ЦП саюзу народнага харчаваньня атрымамала ад ЦК цыркуляр аб сьвяткаваньні юбілею 20 хгадовага існаваньня саюзу і аб ліквідаваньні інстытуту прадстаўнікоў моладзі.

ЦП згаджаецца з прапановай ЦК і прыступае да наладжаньня сьвяткаваньня. ЦП саюзу даручыла адпаведным асобам адшукаць пад наём на летні час сад для правядзеньня культпрацы сярод членаў саюзу.

Усебеларуская настаўніцкая канфэрэнцыя.

ЦП саюзу працаўнікоў асьветы запрасіла на ўсебеларускі зьезд настаўнікаў, які адбудзецца 5 мая, старшыню ЦК асьветы тав. Карасьцелева. Членам і кандыдатам ЦП дадзена права пастаноўчага голасу.

Касы ўзаемадапамогі.

ЦП саюзу сувязі запрапанавала акр. аддзяленьням зрабіць у 2-хмесячны тэрмін доследкасаў узаемадапамогі, зьвярнуўшы на прынцып дабраахвотнага і індывідуальнага членства касаў, на працаздольнасьць бюро касаў і рэвізійных камісій, на сваячасовае ўнясеньне членскіх узносаў і пакрыцьцё выданых пазык.

2-я Менская акруговая канфэрэнцыя спэцыялістаў сельска-гаспадарчых і лясных рабочых.

Другая канфэрэнцыя яскрава выявіла агульны настрой і цьвёрды шлях сацыялістычнага будаўніцтва спэцыялістаў сельскай і лясной гаспадаркі.

Побач з барацьбою за адбудову на сацыялістычны лад сельскай гаспадаркі вядзецца барацьба за новы б т.

У сваёй працы па разгляду пастаўленых пытаньняў канфэрэнцыя выявіла належную ўважлівасьць, пунктуальнасьць і выразнасьць

Праца навукова-тэхнічнай сэкцыі.

Канфэрэнцыя знашла ў працы НТС шэраг дасягненьняў у частцы арганізац. плянава эканамічнай, тарыфнай і культурна-асьветнай; значнае выяўленьне актыву і ўцягненьне спэцыялістаў у савецкую грамадзкую працу. Удзел спэцыялістаў у культасьветнай працы саюзу павялічан Наладжаны курсы для перападрыхтоўкі спэцыялістаў і інш.

Вызначаючы далейшы плян працы, канфэрэнцыя ставіць НТС заданьні ў арганізацыйнай частцы разгарнуць працу бюро сэкратарыятаў і камісій, наладзіць сувязь з месцамі, арганізаваць касы ўзаемнай дапамогі спэцыялістаў і г. д.

У тарыфна-эканамічнай працы—павялічыць удзел спэцыялістаў у выкладаньні і абмеркаваньні гаспадарчых плянаў і каштарысаў; аддаць больш увагі вывучэньню быту і ўмоў працы спэцыялістаў; палепшыць матар'яльна-бытавое становішча спэцыялістаў шляхам падраўненьня найбольш адсталых груп у заработнай плаце, палепшаньня кватэрных умоў, пашырэньня санаторна-курортнага лячэньня і дамоў адпачынку, распрацоўкі пытаньня пэнсіі за выслугу гадоў. У культурна-асьветнай працы—уцягваць спэцыялістаў да ўдзелу ў мясцовым друку і спэцыяльным, павышаць кваліфікацыю адчыненьнем паўторных курсаў, камандыроўкаю ў ВУЗ і заграніцу, прымаць удзел у працы сярод батракоў, рабочых саўхозаў, сялянства і інш.

Праца саюзу на вёсцы.

Заслухаўшы даклад аб працы саюзу на вёсцы канфэрэнцыя знашла, што саюзу ўдалося ахапіць самыя адсталыя слаі членаў нашага саюзу—батракоў, пастухоў і лесарубаў. Сетка прафэсыянальных органаў—райкомаў і рабачкомаў—значна павялічана і замацована. Праведзена вялікая праца па аб'яднаньню сельска-гаспадарчых і лясных спэцыялістаў і вызначан плян працы НТС аб ажыўленьні дзейнасьці сярод спэцыялістаў раёну.

Зазначаючы гэтыя дасягненьні, канфэрэнцыя зварочвае ўвагу ЦП саюзу ў далейшай працы на замацаваньне дасягненьняў і якаснае паглыбленьне працы ў рабачкомах і райкомах. а таксама на пашырэньне арганізацыі вясковых батрацкіх камітэтаў. Канфэрэнцыя прапануе зьвярнуць ув гу саюзу на агульнае адставаньне ў зарплаце служачых сельскай і лясной гаспадаркі параўнаўча з працаўнікамі аднолькавай кваліфікацыі служачых у іншых галінах народнай гаспадаркі

Адзначаючы нездавальняючы ўдзел спэцыялістаў у сельскай і лясной гаспадаркі ў працы па зьнішчэньню няпісьменнасьці сярод батракоў, рабочых саўхозаў і лясьнікоў. канфэрэнцыя лічыць патрэбным у далейшым уцягнуць у гэту працу спэцыялістаў належным кіраваньнем з боку НТС.

Праца акруговага зям. аддзелу.

Заслухаўшы даклад акр. зям. аддзелу, канфэрэнцыя знашла, што сельская гаспадарка акругі знаходзіцца ў становішчы агульнага росту і ўздыму, аб чым сьведчыць няўхільнае палепшаньне тэхнікі, павялічэньне цягавай сілы і ўраджайнасьці палёў

Сучаснае становішча сельскай гаспадаркі ставіць чарговыя заданьні аб павялічэньні натуральнай прадукцыі сельскай гаспадаркі, павялічэньні каштоўнасьці вытворчасьці сельскай гаспадаркі, таварнасьці яе.

Дзеля вырашэньня гэтых задач канфэрэнцыя лічыць, што праца акруговага зямельнага аддзелу ў далейшым павінна быць накіравана на распрацоўку пытаньня аб мэтазгоднай і правільнай арганізацыі зямельнай плошчы, на павялічэньне мэліарацыйных работ, на разьвіцьцё лесакультурных работ а гэтаксама на арганізацыю аховы і эксплёатацыю ляснога багацьця. У галіне сельскай гаспадаркі дапамагаць арганізацыі пераапрацоўкі здабыткаў палявой гаспадаркі і жывёлаводзтва

Усю працу зямельнага аддзелу канфэрэнцыя лічыць патрэбным праводзіць пад ухілам узмацненьня саюзу бедняка з серадняком, як галоўнай і грунтоўнай масы сельска-гаспадарчага насяленьня і ўцягваньня яе ў сацыялістычнае будаўніцтва.

Пра мэханічную выпечку хлеба.

Патрэбнасьць гарадоў Беларусі ў хлебе складае 4413412 пуд. у год. Хлебам гарады здавальняюцца праз дзяржаўныя і каапэрацыйныя арганізацыі і прыватным гандлем. Хатняя выпечка хлеба таксама практыкуецца, але пераважна ў больш дробных гарадох. У буйных гарадох, як Менск і Віцебск, выпечкаю хлеба займаюцца амаль што выключна дзяржаўныя, каапэрацыйныя, і прыватныя пякарні.

Значнае месца ў выпечцы хлеба займаюць прыватныя асобы, якія ўсё-ж ткі з году ў год прымушаны здаваць некаторыя свае пазіцыі каапэрацыі. Выпечка хлеба каапэрацыйнымі пякарнямі бязумоўна павялічаецца. З жніўня 1923 г. да жніўня 1924 г выпечка хлеба ў Менску павялічылася з 1000 да 7000 пуд у месяц. Таксама і ў іншых гарадох Пайшчыкам хлеб прадаецца на 10—15 проц. ніжэй рыначнае цаны.

Павялічэньне патрэбнасьці і пасьпяхоўны рост удзелу каапэрацыі ў выпечцы хлеба вымагае лепшае пастаноўкі гэтае справы. Трэба стварыць такія варункі, пры якіх каапэрацыя здолела-б заняць першае месца ў выпечцы хлеба і даць спажыўцу лепш выпечаны і больш танны хлеб. Гэтага можна дасягнуць толькі ў выпадку наладжаньня мэханічнае выпечкі хлеба. Зараз яшчэ нельга казаць пра мэханізацыю выпечкі хлеба ва ўсіх гарадох Беларусі, бо трэба ўзяць пад увагу патрэбнасьць кожнага гораду ў хлебе, якая можа быць нагрузка і інш. Але ў Менску і Віцебску мэханізацыя выпечкі хлеба мае патрэбныя варункі і прынясе карысьць. Перайсьці да мэханічнае выпечкі хлеба гэта азначае перайсьці да скарачэньня накладных выдаткаў, паляпшэньня прадукцыі і пасьпяхоўнага змаганьня з прыватнаю выпечкаю і гандлем хлеба. У бягучы час, не зважаючы на спрыяючыя варункі, яшчэ існуе немэханізаваная выпечка хлеба, якая выклікае непатрэбныя накладныя выдаткі, павялічае кошт прадукцыі, зьмяншае яе якасьць і замаруджвае шпаркае пасоўваньне каапэрацыі ў справе здавальненьня жыхарства хлебам.

Пытаньне аб мэханізаванай выпечцы хлеба вырашаецца. Ужо адпушчана частка сродкаў, патрэбных на арганізацыю ў Менску мэханічнае пякарні. Рэшта сродкаў таксама будзе здабыта. У першую чаргу мэханізацыя выпечкі хлеба будзе зроблена ў Менску, а тады ў Віцебску.

Праз мэханізацыю выпечкі хлеба—да паляпшэньня прадукцыі і зьмяншэньня накладных выдаткаў.

І. Елін.

ЗЕМЛЯЎПАРАДКАВАНЬНЕ.

Агульны стан.

Па вестках Наркамзему, земляўпарадкаваньне ў БССР да сучаснага моманту ахоплівае 1.290.000 дзес.

Заяўкі на земляўпарадкаваньне.

Лік заявак з боку сялянства на земляўпарадкаваньне ў 1926 г. вельмі значны. Наркамзем зможа здаволіць іх наступным летам прыблізна на 60-70 проц.

Зямельны фонд.

У першую чаргу ў сёлетнім годзе распачнецца земляўпарадкаваньне запаснога зямельнага фонду. Ён зьмяшчае ў сабе падлесныя плошчы, часткі дзярж.-зямельнай маемасьці, а таксама абрэзкі ад буйных гаспадарак.

З агульнай плошчы гэтых земляў у 731 000 дзес. намечана земляўпарадкаваць у сёл г. 190 000 дзес., што дасьць магчымасьць надзяліць да 29 000 гаспадарак (у сярэднім па 6,5 дзес. на двор).

Унутрысяленнае земляўпарадкаваньне.

Унутрысяленнае земляўпарадкаваньне намечана правесьці на плошчы ў 155.000 дз. 75 проц. гэтае плошчы будзе ўпарадкавана ў выглядзе невялічкіх пасёлкаў з вучасткова цераспалосным землякарыстаньнем, ці ў асобных выпадках пасялкова-адрубным. Рэшта — 25 проц.—будуць разьвёрстаны на хутары.

Землі працоўных яўрэяў.

З плошчы зямлі, якая знаходзіцца ў карыстаньні працоўных яўрэяў, намечана парадкаваць 10.000 дзесяцін.

Дзяржаўна-зямельная маемасьць.

Земляўпарадкаваньне на дзяржаўных землях ахопіць 50.000 дзес.

Сюды належаць у першую чаргу саўховы, якія ў адзіночных выпадках яшчэ засталіся неадмежаванымі. Затым ідуць калектыўныя гаспадаркі, дасьледчыя станцыі, вучэбныя фэрмы, дзіцячыя калёніі, садова-агародныя гаспадаркі і вучасткі дзяржаўна сенажатнага фонду.

Адвод земляў гарадом.

Гарадом і пасяленьням гарадзкога тыпу адведзена будзе 21.000 дзес.

У ЦК сялянскіх камітэтаў узаемадапамогі.

Лік прадпрыёмстваў к-таў.

К-ты сялянскай узаемадапамогі маюць у сваім карыстаньні цэлы шэраг добра абсталяваных прадпрыёмстваў, у прыватнасьці: вадзяных млыноў—17, паравых млыноў—5, папяльняў 21. кузьняў 43. смалярняў—3, вапнёных пячэй—2. Апроч таго, ёсьць цэлы шэраг такіх прадпрыёмстваў, як гарбарні, мылаварны завод і інш. усяго-ж прадпрыёмстваў у карыстаньні к-таў звыш 300.

Пабудова грамадзкіх лазьняў.

К-ты ўзаемадапамогі распачалі пабудову цэлага шэрагу грамадзкіх лазьняў у тых мясцовасьцях, дзе ім ла распаўсюджана гэта будова лазьняў. Да гэтага часу пабудавана ў Мазырскай, Калінінскай і Слуцкай акругах 9 грамадзкіх лазьняў.

Пракатныя пункты.

У карыстаньні к-таў узаемадапамогі знаходзіцца цэлы шэраг пракатных пунктаў, на якіх знаходзяцца наступныя с-г. прылады: малатарняў—32, арфаў—36, насенначыстак—6, пружынных барон—46, плугоў—80 і 1 сеннакасілка

Апроч таго, гэтай зімой цэлы шэраг к-таў узаемадапамогі набылі значную колькасьць сячкарняў.

Злучныя пункты.

Некаторыя к-ты сялянскай узаемадапамогі маюць уласныя злучныя пункты, на якіх знаходзяцца заводзкія бугаі Гэта дае магчымасьць бяднейшаму сялянству бясплатна і дармова паляпшаць гатунак сваей скаціны.

Прывітальная тэлеграма „Савецкай Беларусі".

Рабсельваенкораўскі зьезд Віцебшчыны прыслаў на імя рэдакцыі нашай газэты наступную прывітальную тэлеграму:

«Шлём братэрскае рэвалюцыйнае прывітаньне ад 3-га рабсельваенкораўскага зьезду Віцебшчыны».

Арганізацыя дзіцячых пляцовак.

У сёлетнім годзе вядзецца падрыхтоўка да арганізацыі цэлага шэрагу дзіцячых пляцовак. У сельскіх мясцовасьцях будзе арганізавана 100, а па гарадох 37 дзіцячых пляцовак, якія ўвайшлі ў каштарыс па мясцоваму бюджэту. Апроч таго, «Белжылсаюз" мае намер арганізаваць 100 пляцовак на свае сродкі.

На пляцоўках будуць працаваць студэнты пэдтэхнікумаў і пэдфаку. якія загадзя рыхтуюцца да сваёй кіраўнічай чыннасьці.

На вясковыя пляцоўкі адпускаецца, як аснова, па 150 руб. Зусім слушна, што гэтай сумы мала, але тут павінна прыйсьці на дапамогу сама людн сьць, к-ты ўзаемадапамогі, шэфскія арганізацыі.

Надыходзіць пара палявых работ Адзінокая сялянка з малымі дзяцьмі на руках нічога ня можа зрабіць ні на полі, ні дома, бо трэба і дзяцей пільнаваць, і праца на полі чакае, кінуць-жа дзяцей дома вялікая небясьпека: яны могуць пакалечыцца, нарабіць пажару і інш.

Вось чаму арганізацыя дзіцячых пляцовак на вёсцы павінна карыстацца пільнай павагай з боку ўсяго сялянства, к-таў узаемадапамогі, с-саветаў, каапэрацыі і іншых устаноў, каб даць магчымасьць дзецям вясковага бедняка і серадняка правесьці ў культурных і здаровых абставінах летні час, а вясковай жанчыне спакойна працаваць на сваёй ніве.

У Беларускім Дзяржаўным Унівэрсытэце.

БЛЫТАНІНА.

(Да перавыбараў выкан. бюро ў БДУ).

У нас, у Беларускім Дзяржаўным Унівэрсытэце, ды наогул ва ўсіх ВНУ ёсьць палажэньне аб тым, што прафэсыянальныя арганізацыі будуюцца па факультэцкаму прызнаку; гэта значыць, што студэнтаў пэдагагічнага факультэту яднае прафсаюз працасьветы, мэдыцынскі—мэдсантруд і г. д., і, як вядома, у студэнцтва ёсьць свае выбарныя органы, як выканбюро прафсэкцый, прафкомы ды інш. Усе гэтыя органы выбірае праф. арганізаванае студэнцтва.

Справа тут вось у чым. На факультэце ёсьць частка студэнтаў, сяброў іншых прафсаюзаў, бо, згодна палажэньня, студэнты, якія служаць або працуюць дзе-небудзь, могуць не абавязкова быць у прафсэкцыі, збудаванай па факультэцкаму прызнаку, гэта значыць, што на пэдфаку, апрача сяброў саюзу працасьветы, ёсьць і сябры іншых прафсаюзаў (і апошніх набярэцца да 40 пр.—напрыклад, на ф це права і гаспадаркі)

Дык вось, у сувязі з надыходзячымі перавыбарамі выканбюро прафсэкцый БДУ, студэнтаў сяброў прафсаюзаў, але не аб'яднаных па факультэцкаму прызнаку, лішылі права прымаць удзел у перавыбарах выканбюро.

Факт: на сходзе студэнтаў фак-ту права і гаспадаркі БДУ 3 красавіка г. г. апавясьцілі і забаранілі прымаць удзел у выбарах дэлегатаў на канфэрэнцыю па перавыбарах выканбюро.

Памойму—гэта няправільна, бо, згодна палажэньня, прымаць удзел у выбарах студэнцкіх кіраўнічых органаў (а такімі зьяўляецца выканбюро і прафкомы) можа ўсё прафэсыянальна-арганізаванае студэнцтва, а то здараецца і так, што студэнт факультэту пр, і гасп., сябра прафсаюзу працасьветы, ня можа прымаць удзелу ў выбарах выканбюро, бо факультэцкая прафсэкцыя, да якой ён належыць,—„савгандслужачыя", але каб ён быў на пэдфаку, то гэтае права меў-бы.

Вось тут блытаніна!

Памойму, як яно і павінна быць згодна палажэньня, выбіраць такі орган, як выканбюро прафсэкцыі БДУ, мае права ўсё прафэсыянальна-арганізаванае студэнцтва,—незалежна ад таго, сябрамі якіх прафсаюзаў яны зьяўляюцца, а ня толькі студэнцтва арганізаванае па факультэцкаму прызнаку.

Вядома, што калі выбіраюць прафком на тым ці іншым факультэце і тэй ці іншай прафсэкцыі, то ў яго выбарах павінны прымаць удзел толькі студэнты данная прафсэкцыі, але гэта ў кожным разе ня тычыцца выбараў такога агульна-унівэрсытэцкага органу, як выканбюро, каторае абслугоўвае ня толькі ўсё прафэсыянальна арганізаванае студэнцтва, але часткай і неарганізаванае, то і ў выбарах яго павінна прымаць удзел усе прафэсыянальна-арганізаванае студэнцтва.

Пакуль ня позна, гэтае пытаньне трэба вырашыць.

Ян. Густыр.

Барацьба з грыпам.

Праўленьне БДУ запрапанавала дэканату мэдфаку, каб апошні вызначыў 2-х дактароў з навуковых супрацоўнікаў мэдфаку для аказаньня мэдыцынскай дапамогі хворым грыпам студэнтам, якія знаходзяцца ў інтэрнатах.

Выключаньне студэнтаў.

Студэнты, якія не зьявіліся на рэгістрацыю ў дэканат пэдфаку ў 1925-26 акадэмічным годзе, выключаюцца са сьпісаў студэнтаў БДУ.

Навукова-вучэбная праца.

Праўленьне БДУ зацьвердзіла ўмову, зробленую на адзін год паміж мэдфакам і акр. адд. аховы здароўя, аб прадстаўленьні для мэдфаку права весьці навукова-вучэбную працу ў менскіх гарадскіх больніцах.

ХРОНІКА.

10-хгодзьдзе з дню сьмерці яўрэйскага пісьменьніка Шолом-Алейхэма.

Гурток па вывучэньні яўрэйскай літаратуры пры доме працаўнікоў Асьветы апрацаваў праграму правядзеньня 10 гадавіны з дню сьмерці вядомага яўрэйскага пісьменьніка Шолом Алейхэма (Рабіновіча). Згодна праграмы, мае быць наладжана некалькі вечароў для членаў саюзу працасьветы як яўрэяў, так і інш.

Новае праўленьне сельска-гаспадарчай акадэміі.

Калегія НК Асьветы зацьвердзіла новае праўленьне сел.-гаспадарчай акадэміі ў Горках. У склад праўленьня ўвайшлі: т. Козыраў (рэктар) Вэйс Кедраў, Кісьлякоў. Мэдыш, Ключараў, Ганчарык, Гарэцкі, Кар і Амбражунас.

Ачыстка насеньня.

Наркамзем да пачатку веснавай сяўбы на меціў ачысьціць насеньня ярыны 1 850.000 п. (на 50 проц. больш у параўнаньні з мінулым годам).

Габінэт бязбожнікаў.

Закончана канчаткова абсталяваньне антырэлігійнага габінэту пры клюбе К. Маркса. Габінэт папоўнен літаратурай, плякатамі і пасобіямі па антырэлігійнай прапагандзе.

У хуткім часе пры габінэце пачнуць сваю дзейнасьць антырэлігійныя сэмінары.

Гэты габінэт будзе зяўляцца галоўным праваднікам антырэлігійнай працы сярод партыйцаў, камсамольцаў, рабочых і служачых.

Беспрацоўе.

Па вестках Нар. Кам. Працы, лік беспрацоўных па БССР у апошні справаздачны месяц дасягаў—19.528 чал.

Прыток беспрацоўных на біржы працы ў студзені адбываўся за рахунак неквалiфікаванай рабочай сілы.

На цукровым рынку.

Па вестках Беларускай Кантора Цукертрэсту, наліча цукру на 1 красавіка выяўляецца гэтак:

Аршанская база—340.000 кілёграмаў, Магілёўская—300.693 клгр., Віцебская—581.000 клгр., Полацкая—104 203 клгр., Менская—39 5 вагонаў, Барысаўская 9 ваг., Слуцкая—9 ваг., і Бабруйская—18.5 в г.

У працягу красавіка ў БССР мае быць дастаўлена цукровага пяску—61 ваг. і рафінаду—16 ваг.

Калектыўныя гаспадаркі БССР.

Па БССР у сёлетнім годзе налічваецца 47 камун, 292 арцелі і таварыстваў па грамадзкай апрацоўцы зямлі—66.

Забясьпека шклом.

Беларускі трэст шкляной прамысловасьці падрыхтаваў у сёлетнім годзе для патрэб БССР 25.000 скрынак шкла.

Гэта шкло выраблялася выключна на заводах БССР.

Купіць шкло можна праз каапэратывы, якім шкло даецца ў крэдыт да 3-х месяцаў.

Усе вясковыя каапэратывы будуць забясьпечаны шклом у патрэбнай колькасьці.

Дыэтычная сталоўка.

Для хворых, адчуваючых патрэбу ў дыэтычным харчаваньні ЦСПСБ прызнаў неабходным арганізаваць дыэтычную сталоўку пры аднэй з лекава-прафіляктычных устаноў.

Менскаму акруговаму аддзелу аховы здароўя даручана распрацаваць пытаньне аб парадку накіраваньня ў названую сталоўку хворых.

Арганізацыя яе, аднак, не павінна выклікаць зачыненьня дыэтычнай сталоўкі Менскага Цэрабкопу.

Разводзьдзе ў Менску.

Ноччу з 6 на 7 красавіка вада ў р. Сьвіслачы значна паднялася, а з 4 гадзін раніцы 7 красавіка вада пачала выступаць з берагоў, прычым затапіла раёны вуліц Садовай, Гасьпітальнай і Пралетарскай.

Некалькі дамоў у раёне гэтых вуліц, а ў тым ліку і электрастанцыя, затоплены вадою.

Пажарныя дружыны г. Менску прынялі энэргічныя меры да адратаваньня затопленых вадою раёнаў.

4-ы гістарычны вечар Белмузтэхнікуму.

6-га красавіка ў клюбе Карла Маркса адбыўся чарговы канцэрт Белмузтэхнікуму, прысьвечаны творчасьці Р. Шумана.

Падыходзячы да разгляду выкананай праграмы перш за ўсё трэба спыніцца на квінтэце Es-dur Шумана, які, як па сваёй музычнай каштоўнасьці, так і па моцы ўражаньня, зьяўляецца сэнсам усяго вечару.

Пры выкананьні квінтэта, удзельнікамі якога былі Е Л. Жыў (форт.), А. Л. Бясьсьмертны (1-я скр.), В. Б. Кравец (2 скр.), І Я. Фідлон (альт) і Б. Я. Фідлон (віолёнчэль). адразу адчувалася, што творчасьць Шумана падыходзіць бліжэй да індывідуальнасьці некаторых артыстаў, чымся другія кампазытары, што, зразумела, вельмі карысна адбіваецца на агульным уражаньні.

Гэтым жа тлумачацца і тыя непасрэдныя зносіны, якія зьявіліся паміж выканаўцамі і слухачамі праз форму гучэньня, калі зьнікае нават самая думка аб інструмантах, а застаецца толькі музыка.

Квінтэт прагучэў вельмі колёрытна: яскрава—Allegro brillante, урачыста-сумна—In modo d una marcia і тэмпэрамэнтна—Scherzo.

Што ж тычыцца фортэп'яннага квартэту Es-dur. Op. 47, то ён ня так задаволіў прысутных. Хацелася больш шырокай дынамікі ў Andante cantabile, у якім чуецца нібы гучэньне аргану, больш рытмікі ў Finale vivace і, зразумела, больш сыгранасьці.

Вакальная часьць канцэрту была выканана В. А Сэляхам і О М. Несьцярэнкай.

В. А. Сэлях у сваёй праграме даў шэраг мастацкіх настрояў: „Дай ручку мне", „Вясновая ноч" і „Лілею і розу". Гэтага, на жаль, ня можна сказаць аб О. М. Несьцярэнка, якая, з прычыны некаторай адна-стайнасьці ў выкананьні, не зрабіла моцнага ўражаньня, на якое, па сваіх здольнасьцях мае права.

К С.

СУД.

ЗАСЛУЖАНАЯ КАРА.

У маі месяцы кінулага году ў Зембінскім сялянска-гаспадарчым крэдытным таварыстве здарылася пакража грошай, у суме 1226 р. 52 к. Грошы знаходзіліся ў незгараемай шафе, ключы ад якой былі ў скарбніка касы Несьцяровіча. Апошні ўгаварыўся з вартаўніком т-ва Варанкевічам і, па ўзаемнай згодзе, яны ўкралі грошы. Каб скрыць сьляды праступленьня, увечары перад пакражай, вартаўнік па ўказцы Несьцяровіча заявіў бухгальтару т ва, што невядомы грабежнік хацеў аграбіць касу. Апошняе паказаньне вартаўніка сьведкамі не пацьвердзілася, бо ніхто ніякага грабежніка ня бачыў, а калі вартаўнік заявіў аб замаху на аграбленьне, яшчэ быў белы дзень.

18 студзеня сёл. году справу разглядала сэсія Менскага акруговага суду ў Барысаве. Віноўнасьць была ўстаноўлена, і сэсія прыгаварыла: Несьцяровіча, як больш адказнага злачынцу па гэтай справе і больш сьвядомага, на 3 гады зьняволеньня з суровым адмежаваньнем і пазбаўленьнем грамадзянскіх правоў на гэты тэрмін; вартаўніка Варанкевіча, як падсобніка Несьцяровіча і мала сьвядомага, на адзін год зьняволеньня без суровага адмежаваньня і з пазбаўленьнем грамадзянскіх правоў на 1 год. Апроч таго, суд пастанавіў зыскаць з маемасьці засуджаных на пакрыцьцё ўбытку т-ва ў суме 1226 руб. 52 кап.

На гэты прыгавар Несьцяровіч падаў касацыйную скаргу ў Найвышэйшы Суд Рэспублікі, які 6 сакавіка г. г. прыгавар цалкам зацьвердзіў.

Нечапай.

Апавяшчэньні.

Агульна-гарадзкая рабочая вытворчая канфэрэнцыя, назначаная на 10-га красавіка, адбудзецца ў Беларускім Дзяржаўным Тэатры.

Пачатак роўна а 6-й гадзіне вечару.

Уваход—па мандатах фабзавмясцкомаў.

Пасьля пасаджэньня—пастаноўкі.

— Сёньня, 8 красавіка, а 6 гадз. увечары ў памяшк Дому Асьветы адбудзецца чарговае пасяджэньне прэзыдыуму ЦП саюзу працасьветы, на якое запрашаюцца ўсе сябры ЦП, прадстаўнікі МК, сэкцыяў і прафкомаў.

— У суботу, 10 красавіка, а 7 гадз увечары ў пам Дому Асьветы адбудзецца даклад аб ітогах пленуму Камінтэрну.

Адказны рэдактар **М. КУДЗЕЛЬКА.**

ТЭАТР-КІНО

Бел. Дзярж ТЭАТР.	Чацьвер, 8-га красавіка. **„Каваль-Ваявода".** Пачатак а 8 з пал. гадзіне.
Кіно „Красная Звезда"	Грандыёзны францускі баявік з жыцьця францускіх карсараў **„Сюркуф".** (ГРОЗА МОРЕЙ). У 2-х сэрыях—12 часьцей.
Кіно „Пролетарий"	**„ЗАКОНЫ МОРЯ".** Драма ў 7 часьцях. Звыш праграмы—IX зьезд КПБ і кіно хроніка Белдзяржкіно у 2-х часьцях

Галоўлітбел № 17159

1-ая дзяржаўная друкарня.